Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 16 (314) KAINA 10 ct. MONTREAL, 1953 m. BALANDŽIO-APRIL 22 d. PRICE 10 ct. XIII METAI

NAUJI TARPTAUTINES POLITIKOS VĖJAI

NAUJI KOMUNISTŲ PEKLIŠKI SUMANYMAI IR NAUJI PASIŪLYMAI. PREZIDENTAS EISENHOWERIS ATSAKO Į PASIŪLYMUS. VĖL PASAULY KYLA DIDESNĖ MAIŠATIS. GALI BŪTI PANAIKINTAS AMERIKOS BALSAS. ATENTATAS PRIEŠ ARGENTINOS PREZIDENTĄ? NERAMUMAI IRANE.

Praėjusi savaitė pasižymėjo naujų politinių įvykių pakilimu, kuris reiškiasi daugely kraštų.

Pirmiausia, kas domina žmoniją, tai

NAUJOS KOMUNISTŲ UŽMAČIOS.

Komunistai nusistatė likviduoti savo „genijų" Staliną. „Pravda" jau rašo, kad vienas asmuo, nors jis būtų genialiausis ir turėtų didžiausį patyrimą, vienas negali valdyti. Tai esanti nesąmonė. Be to, tai esą ir neleistina. Tokiu būdu Stalinas nuvainikuojamas. Tai drauge yra smūgis visiems, ypač esantiems šiapus geležinės uždangos, komunistams. Tokiu būdu išpūstoji Stalino garbė trunija drauge su jo lavonu.

Ta pačia proga, atsipaliadoję nuo Stalino globos, Rusijos komunistai bando naujus manevrus, kurie leistų jiems dar gyventi ir valdyti visą Rusiją su užgrobtais kraštais ir su pavergtomis valstybėmis. Todėl

MASKVA SIŪLO NAUJĄ „TAIKĄ".

Šie „taikos" pasiūlymai taip įkyriai kartojami, kad tūlus naivelius, arba neišmanėlius, arba piktavalius žmones vylioja. To dėl į tuos „taikos" pasiūlymus rado reikalinga ekstra būdu atsiliepti prezidentas Eizenhoweris. Sugrįžęs iš atostogų, jis pasakė ilgą kalbą.

Jis labai teisingai pasakė, kad kalbų maža, — reikia darbų, kurie įrodytų, kad žodžiai nėra tušti, kad jie yra paremti gera valia ir tikru nusistatymu siekti taikos. Ligšiol komunistai daug prikalbėjo apie taiką, bet jų darbai parodė, kad jie ne tiktai taikos nenori, bet kad yra

DIDŽIAUSI KARŲ KURSTYTOJAI IR RĖMĖJAI.

Komunistai sukurstė Korejos karą, jie kursto Indokinijos ir Malajų karus ir per penktąją koloną visur kursto sukilimus, pasikėsinimus ir karus. Todėl prezidentas Eizenhoweris reikalauja įrodymų, kad Rusija tikrai nori taikos ir sugyvenimo.

TAIKOS ĮRODYMAIS BŪTŲ,

jeigu Maskva: 1. Baigtų šaltąjį karą; 2. Pasirašytų garbingą taikos sutartį Korejoje, kuri po to būtų sujungta į vieną valstybę, kaip tas yra nutarta Jungtinių Tautų Organizacijos; 3. Baigtų agresingus veiksmus Indokinijoje ir Malajuose; 4. Sutiktų sujungti Europos valstybes į Europos bendruomenę, kurioje visos valstybės būtų laisvos ir nepriklausomos; 5. Sudarytų taikos sutartis su Vokietija ir Austrija, kurios išsirinktų laisvais demokratiniais rinkimais savo vyriausybes. 6. Visoms Rusijos valioje esančioms tautoms duotų laisvai apsispręsti dėl savo likimo ir ateities; 7. Sutiktų eiti į nusiginklavimą, o visų pirma atsisakytų atominių ir kitų masinio žudymo priemonių, kurio tikslo įgyvendinimui sutiktų su tarptautine kontrole.

Jeigu Rusija tikrai nori taikos i rramaus, kūrybingo sugyvenimo, tai ji turi sutikti su šiomis sąlygomis, kurių gyvendinimas žmonijai, o ypač atsilikusiems kraštams, atneštų naują laimingą gyvenimą ir visuotinį gerbūvio pakilimą.

GINKLAVIMASIS BE GALO DAUG KAINUOJA.

Eisenhoweris skaičiuoja: už vieną bombonešį galima pastatyti 30 mokyklų, už vieną kreiserį galima pastatyti 8.000 gyventojų miestą; už vieną naikintoją galima nupirkti 12.000 tonų kviečių. Ir tt. Visa šita galima sunaudoti gyvenimui, jo patogumams, jo grožiui, jeigu būtų tikras noras gyventi taikoje. Bet šitam tikslui siekti reikia geros valios, gerų norų ir kultūringų sąlygų beilaisvės grąžinimo į visą pasaulį. Reikia žmonėms duoti teisę patiems spręsti savo likimą, pareikšti savo valią laisvai. Tautos ir valstybės turi pačios laisvai pareikšti savo valią.

Ši Eisenhowerio kalba, išdėsčiusi konkrečias taikos sąlygas, pasaulio buvo priimta kaip labai reali ir konkreti. Tuojau į Eisenhowerio kalbą atsiliepė Churchillis, kuris visiškai pritarė, kaip ir viso demokratinio pasaulio valstybės vyrai.

Nors Rusija nieku dar konkrečiai nereagavo į Eisenhowerio kalbą, bet

AMERIKOS BALSAS JAU SUŠVELNINO TONĄ.

Ryšium su tuo pasklido kalbos, kad Amerikos Balsas galįs būti ir panaikintas arba perduotas privačioms organizacijoms. Ypač į tą yra linkę kaikurie respublikonai, nes jie tikisi, kad tuo būdu galima bus sumažinti biudžetas. Naujasis JAV atstovas Maskvoje, įteikdamas savo įgaliojimus Vorošilovui, taip pat pažymėjo, kad jis tikisi, jog nesklandumai, kurie dabar yra tarp Rusijos ir Amerikos, būsią panaikinti.

Šiame politikos bare yra vienas ryškus ženklas, tai tas kad

JAU KEIČIAMI KOREJOS KARO SUŽEISTIEJI IR LIGONYS.

Komunistai atiduoda 600 JT karių, kas sudar o5 proc. visų karo belaisvių ir JTO atiduoda 5.800 karių ,kas sudaro 4 proc. jų nelaisvėn patekusių karių. Mainai jau vyksta — jau prasidėjo gabenimas per frontą ligonių ir sužeistųjų. Atgautųjų tarpe yra ir Kaanados karių, nors ir labai mažai.

Po šio pasikeitimo, turėtų sekti derybos dėl paliaubų, dėl kurių jau derybos atnaujinamos. Tokiu būdu, šie faktai sudaro pagrindą spėjimui, kad Korejos karas gali pasibaigti. Tai dar būtų vienas įrodymas, kad Stalinas buvo taikos priešas, nes jis ne tiktai neprileido prie Korejos karo baigimo, bet ir prie apsikeitimo sužeistaisiais.

PASIKĖSINIMAS PRIEŠ PERONĄ.

Kol kas tai dar misterija, ypač, kad tariamųjų pasikėsintojų tarpe yra suimtas ir vienas JAV pilietis Jacynas, liūtų ir bezdžionių dresiruotojas, esąs lietuvis. Šis suėmimas ir Perono grasinimas, kad reikia iškarti visus svetimų valstybių agentus, meta šešėlį įtarimo, kad ar tiktai šis atentaats nebus sukombinuotas? Ypač, kad Peronas pradėjo flirtą jau su Stalinu, o su Amerika atsistojo į priešpriešius...

Atentatas prieš Peroną įvyko bal. 15 d., kai jis kalbėjo Buenos Aires miniai apie kainų mažinimą. Bomba sprogo už 300 metrų ir, žinoma, jo negalėjo paliesti, nes sprogo per toli. Kita bomba sprogo taip pat toli nuo Perono. Taip, kad jis nenustojo kalbėti, tiktai gavo progą pagrąsinti, kad visi opozicionieriai būsią iškarti... Na, po to ir prasidėjo vadinamų peronistų siautėjimas mieste — namų deginimas, griovimas opozicionierių įstaigų ir kiti smurto aktai. Nukentėję socialistų, liberalų ir namai ir įmonės. Taip rašo spauda.

V. VOKIETIJOS PREMJERAS

Adenaueris apsilankė kaikuriuose JAV miestuose ir Kanados sostinėje. Visur jis prašė paramos pabėgėliams iš Rytinės Vokietijos. Esą į vakarus perbėgę jau 10 milionų vokiečių, kurių aprūpinti viena V. Vokietija nepajėgianti.

Ottawoje Adenaueris turėjo ir politinių pasitarimų, dėl kurių išleistas bendras pranešimas, pasakąs, jog Adenaueris su Kanados vyriausybe susitarę.

IRANE TAIP PAT NERAMUMAI.

Min. pirm. Mossadegh bandė seime pakeisti įstatymą, kuriuo šachas netektų teisės būti kariuomenės viršininku, bet seimas nesurinko kvorumo. Tačiau siautėjo riaušininkai. Dar nežinia, kuo Mossadegho kovos su šachu pasibaigs. O tos kovos eina vis stipryn.

PIETINĖJE AFRIKOJE

į diktatūrą pasimojęs Melanas, naujų rinkimų įstatymu į parlamentą pravedė daugiau savo šalininkų, bet ar tas padės vietos taikai, ar tai dar daugiau nepaaštrins santykių? Melanas bando juodosios rasės žmones visai pavergti, nelaiko jų lygiais baltiems. Iš to kyla nesantaika ir vieni kitus galabija.

DR. VYDŪNO MINĖJIMAS

Visame pasauly gyveną lietuviai paminėjo Dr. Vilių Vydūną-Storastą. Minėjimai dar tęsiami.

Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas p. Trečiokas su Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu D.Eisenhoweriu.

KAIP SOVIETAI STIPRINASI OKUPUOTOJE RYTŲ EUROPOJE

Baltijos jūros pakrančių valstybėse sudarytos svarbios aviacijos bazės, o pačios pakrantės stiprinamos taip, kad savo įsitvirtinimais toli prašoka net ir pasižymėjusį vokiečių Atlanto pylimą.

Ypač sandariai uždaryta šiaurės Rytų Prūsija. Šioje srityje sutelkti žymūs kariuomenės vienetai, be to, čia yra didžiulis aerodromų su požeminiais angarais ir raketinių ginklų stočių tinklas. Rytprūsius su likusia Baltijos jūros pakrančių dalimi bolševikai sujungė nauju dvibėgiu geležinkeliu nuo Karaliaučiaus ligi Stetino. Šis geležinkelis yra skirtas tik kariuomenės ir karo medžiagų transportui. Didžiuliuose plotuose, seniau gyventuose vokiečių, dabar yra įsikūrusi rusų kariuomenė, raud. laivyno ir policijos daliniai.

Pabaltijo valstybėse pastarais metais įtaisytos didelės oro laivyno ir V ginklų bazės. Šios valstybės dabar sudaro svarbiausią Sovietų karinį centrą. Klaipėdos uostas aprūpintas milžiniškais pov. laivų angarais tokio pat tipo, kokius vokiečiai karo metu statė Breste (Prancūzijoje). Šie angarai, kad jų neužpultų preišo povandeniniai laivai, apsaugoti dideliais povandeniniais tinklais. Klaipėda dabar paversta svarbiausiaja Sovietų povandeninių laivų baze Baltijos jūroj, o Liepoja — didžiausiu rusų antivandeninio laivyno Baltijos jūroj centru. Bazės stipriai saugojamos, ir joks prekinis laivas be spec. leidimo negali į uostą patekti. Talinas ir Pernu taip pat paversti svarbiais kariniais centrais, o Ventspily ir Baltisky įtaisyti pagalbiniai karo laivyno centrai. Toks pagalbinis pov. laivų centras įruoštas ir Rygoje: Dago, Oselio, Runo, Nagro ir Moono salos paverstos raketinių ginklų bazėmis. Sovetų pajėgos, kurių daugumą sudaro mongolai, čia siekia apie 8 divizijas. Estų Baltiskis šiandien yra jau grynai rusiškas miestas. Pakrantės į rytus ir į vakarus nuo Talino visai surusintos, aplink visus aerodromus šiandien yra tiktai grynai rusai valstiečiai.

Sustiprintos Sovietų įgulos ir prie Suomijos pasienio. Jas Sovietai pradėjo stiprinti nuo 1948 m. Rusų laivyno bazė iš Kronstadto perkelta į Taliną. Į Porkkalos sritį, esančią apie 40 km atstu nuo Helsinkių ir bolševikams išnuomotą 50 metų, šiandieną neturi teisės įkelti kojos nė vienas suomis. Murmansko aerodromas praplėstas, pastatyta visa eilė ir statoma naujų aerodrom ųKarelijoje, nuo Murmansko į Petrozavodską (Sovietų Karelijos sostinę) vedama autostrada. Baltijos jūros pakrantėmis nuo Leningrado ligi Lubecko 1500 km ilgio srityje yra įtaisytas stipriausias pasaulyje aerodromų tinklas, kuriuo, kaip bazėmis, naudojasi Sovietų oro laivynas. Visi pakraščiai nuo Wismaro iki Pabaltijo valstybių ir Porkkalos prikimšti rusų radaro stočių, kurios valdomos iš Neuruppino.

Pagilintas ir praplėstas Piluvos kanalas, kad strateginiams reikalams būtų tinkamiau išnaudoti ir vidaus laivyno keliai.

Senosios vokiečių tvirtovės prie Mozūrų ežerų susprogdintos, o jų medžiaga panaudota Soveitų statomai „Maginot" linijai, siekiančiai nuo Dniepro iki Klaipėdos. Kalbama, kad vokiečių mokslininkai, priversti dirbti rusų kariniuose institutuose, į šiaurę nuo Maskvos pasiekią gerų rezultatų ir jau gali kariniams reikalams panaudoti infrė raudonus spindulius, įstengiančius 10 km atstumu išvystyti 4.000 laipsnių karštį. Šiems spinduliams panaudoti rusai jau nuo 1947 metų stato požemines stotis, kurių tinklas eina nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Ši apsaugos priemonė yra išplėsta Rygos ir Kaukazo naftos versmių srityse.

Sovietai yra pasiryžę per ateinančius 2 metus tik vienoje Baltijos jūroje pasiekti 300 pov. laivų skaičių. E.

Žinios iš VLIK'o

ORO PAŠTU IŠ TREMTIES

Paskiausiai gautomis žiniomis, Vlikas posėdžiavęs tris dienas. Šį kartą vėl ne kokios žinios pasiekė visuomenę.

KD grupei kombinuojant, Vlikas pradėjęs naują žygį. KD grupė, siekdama aritmetinės persvaros ir netektos hegemonijos, esanti nusistačiusi grąžinti į Vliką „mirusiųjų sielas".

Niekur, kaip visi žino, nebuvo ir nėra jokios atgimimo sąjūdžio organizacijos. Nebuvo jos nei Lietuvos, nei tremtyje ir dabar jos nėra. Tas Atgimimo sąjūdis yra gryniausia fikcija. Tai tiktai manevru kombinuojamieji atstovai, pagal reikalą, kad tiktai Vlike būtų grupės žmonių daugiau, kad galima būtų turėti persvarą, dominavimą ir diktavimo sąlygas.

Štai, dabar, kiek teko patirti, tris dienas Vlikas posėdžiavo „spręsdamas Atgimimo Sąjūdžio atstovo grąžinimo klausimą"... Tris dienas...

Ne konkretų darbą dirbo, bet mirusiųjų sielų, iš vienos pusės, ir mistika pagrįstos organizacijos atstovo įsileidimo klausimą.

Norimas įvesti šios „organizacijos" atstovas esąs pasiūlytas p. Literskis, KD narys, niekad nebuvęs atgimimo Sąjūdžio (ir kaip galima būti nesamos organizacijos) atstovas...

Atrodė, kad Vlikas jau bus baigęs kadrylius ir partinę aritmetiką, bet pasirodo, kaikam svarbiausia yra partinė aritmetika, bet ne darbas, kuris, kaip žinoma, prie anksčiau buvusios aritmetikos buvo neįmanomas.

Tenka labai stebėtis, kad šituos, fikcija paremtus teigimus, keliąs net pats Vliko pirmininkas M. Krupavičius. Įdomu, kada politinės Lietuvos grupės įgaus bent kiek objektyvia tiesa paremtos moralės?

Labai gaila, kad prie šitos nekokios žinios aš nieko neveik negaliu „NL" skaitytojams pranešti iš čia gera. Net imu abejoti, ar Vlikas ištvers sunkumus, ar jis gali ir visai suklupti? Jeigu Vlikas tikrai būtų konsoliduotas, tai jis netrukus ir nesunkiai išspręstų ir santykių su diplomatais klausimą, ir veiksnių konferencijos, ir kitus būtinus ir svarbius klausimus. Deja, Vlikas neranda bendros kalbos. Bet ir susigrupavimai paskutiniu metu atrodą jau pakrinką. Beliks, gal, vėl ta dominavusi grupė, kuri kaip ligšiol nerado būdų susitarti su diplomatais, nerado galimybės prieiti prie veiksnių konferencijos, — taip ir ateity neras.

Yra žinių, kad būseną pasunkiną ir kiti, nauji, reiškiniai, kurie padėtį painioją,ir komplikuoją, o šių tarpe esą ir Mažosios Lietuvos Tarybos naujas kursas ir Diplomatų, o gal, vien Diplomatijos šefo, nauji sumanymai.

Žodžiu „vežimas vietoje", nes pasakėčios „veiksniai" — gulbė, lydis ir vėžys — tuo tarpu, kaip atrodo po paskutinio Vliko posėdžio, yra galingiausi... Deja.

Jeigu ne viltis, kad ateitis bus šviesesnė, kad vis dar viltys į sklandesnį rytojų dar galutinai nepalaidotos, tai būtų visai liūdna.

Tokių faktų akivaizdoje kyla mintis, ar tiktai nereikia kam nors imtis iniciatyvos vežimą pastūmėti iš vietos? **(hlj).**

NAUJO PAVOJAUS AKYVAIZDOJE!

Rudenį BALFo pirmininkui Kan. prof. J. B. Končiui grįžus iš Europos, Amerikos lietuvių visuomenė buvo iki širdies gelmių sujaudinta, patyrusi iš jo pranešimų apie baisią, šiurpią daugelio pasilikusių lietuvių tikrai tragišką padėtį. Daugelis jų badavo. Maistas to stoka ypač žiauriai palietus vaikučius, kurių sveikatą rado ypač pašlijusią ir jų žymų nuo šimtį džiovininkų.

Mūsų geri lietuviai bematant sudėjo aukų nupirkti 33.000 svarų riebalų, 30.000 svarų cukraus. Prieš ir po Kalėdų tas maistas buvo padalintas 5.000 vargšų lietuvių. Taip pat per 20.000 dolerių pinigais išdalinta tremtinių šalpai.

Bet štai paskutinėmis dienomis pradėjo plaukti kūpini susirūpinimo laiškai, ypač iš daugiavaikių šeimų. Daugelis jų jau atidarė paskutinę riebalų ir cukraus dėžutę, tų dviejų produktų, kurie daugeliui sudaro pagrindą egzistencijai, ir atsistojo klausimas: ar Amerikos lietuviai spės laiku vėl suteikti jiems papildomo maisto?

Padėtis rimta ir skubi. Turime kuo skubiausiai išsiųsti jiems bent 30.000 svarų riebalų ir tiek pat cukraus, tačiau tam reikia lėšų. BALFo kasa tuščia, nes akyvaizdoje patirto tremtinių vargo, negalima jukbuvo laikyti rezervų ir leisti jiems badauti.

Todėl šiandien išeiname į visuomenę su konkrečiu skubiu prašymu: skirkite auką reikalingam maistui pirkti, kad netruktų taip gražiai vykdomas artimo meilės darbas. Šis gyvybinės svarbos reikalas reikalingas visuomenės paramos.

Visi žinome, o ypač tai gerai prisimena buvę tremtiniai, kaip baisu yra badauti. O badaus mūsų brolis ir sesė lietuvis, lietuvė, jei šiandien, ar ryt mes nesiryšime ištiesti pagalbos rankos.

Prašome ir laukiame jūsų aukų, kad kuo greičiau galėtume atitolinti vėl pakibusią virš tremtinių galvų bado šmėklą.

BALFas labai susirūpinęs, kad naujos maisto siuntos spėtų išeiti dar prieš liepos mėnesį, nes Kongreso suteikta lengvata, kad Amerikos valdžia sumoka šalpos organizacijų jūros transportą, baigias liepos 1 d.

Prašome aukas siųsti ar per vietos BALFo skyrius, ar betarpiai į BALFo centrą: 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. USA.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. Amerika	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Contries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pagyvinkime kovą už laisvę

Vienas pagrindinių mūsų uždavinių yra kova už laisvę. Šios apimty — kova už mūsų Tėvynės Lietuvos išlaisvinimą.

Paskutiniu metu visi esame pajutę, kokie pavojai pakibo ant laisvės ir pavergtųjų tautų išlaisvinimo. Juos sukelia naujos komparitijos užmačios, kilusios po Stalino mirties.

Nauji tariamosios taikos pasiūlymai yra tiesiog grėsmingi visoms pavergtoms tautoms, o drauge — ir visos žmonijos ateičiai. Dėl tų pasiūlymų rado būtina atsiliepti ir Amerikos prezidentas D. Eisenhoveris. Jo pastatytosios taikos sąlygos yra humaniškos ir giliai siekiančios. Jos yra protingos. Bet... kas žino, kaip ir kiek gali būti ištesėtos. jeigu taip Sovietai, verčiami vidaus sąlygų, eitų į kompromisus? Ar pavergtosios tautos neatsidurtų padėty be išeities?

Todėl mums reikia atsidėjus budėti ir reaguoti.

Jau ilgas laikas, kai Kanados lietuviai, sutelkti Kanados Lietuvių Tarybos rėmuose, lankė Ottawą ir darė organizuotų žygių. Atrodo, jog jau bus atėjęs laikas tą žygį pakartoti. Tačiau toks žygis, atsižvelgiant į pakitusias sąlygas, į padaugėjusį tautiečių būrį, turėtų būti nepalyginamai efektingas ir našus.

Vyskupas V. Brizgys, žinodamas sąlygas, pasiūlė mums Kanadoje sudaryti tokį Lietuvos laisvinimo reikalui organą, kokį turi Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai—kaip ir Amerikos Lietuvių Tarybą — ALT. Į šį pasiūlymą tenka atkreipti ypatingas dėmesys, ypač, kad dabar yra susidariusios tokios tarptautinės sąlygos, jog taika ir laisvė atsiduria didelíame pavojuje.

Tiesa, mes turime Kanados Lietuvių Bendruomenę. Tačiau, realiai kalbant, ji visų lietuvių neapjungia. Be to, ir formaliai imant, kur kas būtų efektingesnis **sudėtinis** tam tikslui organas, organas, kuris atstovautų ne vieną organizaciją, bet daugelį, galimai daugiausia.

Šia prasme norisi priminti geras Toronto pavyzdys (geri pavyzdžiai visur ir visada yra geri). Torontas, kaip ir kitos vietovės, yra išsirinkęs KLB Apylinkės valdybą. Tačiau ta valdyba, aiškiai jausdama, kad ji visų lietuvių neapjungia, senu geru pavyzdžiu, sudarė Toronto Lietuvių Seimelį, kuriame yra atstovaujamos visos Toronte esamos lietuvių organizacijos. Nėra nė mažiausios abejonės, kad Toronto Lietuvių Seimelio žodis yra nepalyginamai autoritetingesnis, negu vienos KLB Toronto apylinkės valdybos. (Ir Montreliui nedelsiant reiktų pasekti šiuo geru pavyzdžiu, kuris daugeliui ir montrealiečių imponuoja ir kelia sugestijas).

Tokiu ar panašiu būdu reikėtų sudaryti ir bendrąjį, Amerikos Lietuvių Tarybos pavyzdžiu, Kanados lietuvių Lietuvai laisvinti Organą, kuris, reikalui esant, darytų Ottawoje žygius, o kad tie žygiai būtų efektingesni, tas organas jiems ir rimtai pasiruoštų. Amerikos lietuviai sugebėjo gi surinkti du milionus parašų, kuriais buvo reikalaujama Lietuvai laisvė ir nepriklausomybė, — kodėl ir Kanados lietuviai negalėtų to padaryti?

Tokio organo sudarymo iniciatyva galėtų išeiti iš Kanados Lietuvių Bendruomenės Centro, kaip oficialiai jungiančio visus lietuvius. Galima neabejoti, kad Kanados Lietuvių Tarybos organizacija mielai prisidėtų. Be to, juk yra dar daugybė visokių kitokių organizacijų, kurias Amerikos lietuviai vadina Fraternalėmis. Ir jos be abejojimų prisidėtų. Tokiu būdu sudarytasai Lietuvai Vaduoti Organas, ar kokiu kitu vardu, būtų impozantiškiausis ir efektingiausis ir, be ko kita, jis parodytų visų Kanados lietuvių vienybę.

Kadangi yra aiškus būtinumas pagyvinti kovą už taiką ir laisvę, tai ir šį reikalą reikėtų paskubinti. **J. Kardelis.**

SPAUDOS APŽVALGA

NERIMTOS KALBOS APIE RIMTUS DALYKUS

Tokiomis kalbomis tenka laikyti kalbas visokių slapukų, kurie tiek teisingi, kiek ir drąsūs, — kad dėl savo labai karštų rašinių bijo išlįsti iš po redaktoriaus kėdės ir drąsūs tiek, kiek iškišę iš po kėdžių stipriai rašaluotas plunksnas jomis karingai mataruoja...

Taip buvo su tūlu slapuku, kuris pirmuoju „Dirvoje" straipsniu apie Lietuvos auksą (kaip gi... tai juk be galo svarbu... kai viskas grindžiama auksu... Amerikoje...) buvo pakilęs, kaip sakalas, bet sekančiais nutūpė, kaip vabalas.

Dabar antras toks slapukas, prisidengęs Seno Soc. Dem. slapyvarde, matyt, sumanė „sumalti" (tai ne pirmas „pasikėsinimas")... Kardelį, nors šis su tuo auksu nieko bendra neturi. Jo pastaba lietė tiktai vieną reikalą: kad apie rimtus reikalus, kaip valstybės auksas, reikia rašyti rimtai ir visa atsakomybe. Nei rimties, nei atsakomybės nėra kai rašoma prisidengus slapyvardžiais. Bet šis reikalavimas p. Senam Soc.-Demui netaikomas, nes jis jau veliasi į polemiką. Ir pirmojo, kai jis, dengdamasis auksu, faktinai puola p. Gylį ir antrojo, kai šis, dengdamasis tautininkais ir jų valdymo režimu, faktinai puola Kardelį, — tiklai aišku,—nei pirmam auksas, nei antram režimas nerūpi, nes jie turi kitus tikslus — pulti asmenis. O kai pagrindo tam neturi ir savo pavarde viešumon tokiu negražiu reikalu nesmagu, — tai jie ir lenda redaktoriams po kėdėmis. Jeigu šiems slapukams rūpėtų objektyvi tiesa, tai jie apie reikalą ir kalbėtų, o jau skaitytojai patys susirastų, kas gi yra atsakingi už nusikaltimus, jeigu tokie būtų įrodyti.

Nesigilinant į detales, p. Senam Soc. Dem-ui reikia pastebėti, kad jis dar mažiau rimtas negu anas, rašęs „Dirvoje", nes pav., pasak Seno Soc. Demo, Kardelis, gindamas Lietuvos valdininką jau esą „tautininkėja", o kai p. Senas Soc. Demas gina tautininką p. Gaidžiūną, tai ne tautininkėja...

Senas Soc. Dem. mokina Kardelį, kur reikia statyti taškus ant i. Ačiū, Kardelis pats žino ir jį pastato, kai reikia ten, kur reikia, o ne ten, kur sau išsigalvoja ir nori Senas Soc. Dem. kad būtų pastatytas.

Kad p. Senas Soc. Demas rašo nesąmones, matyti ir iš to, jog jis reikalauja iš p. Gylio, kad jis būtinai turėjęs tą Lietuvos auksą atkariauti. Reikia tada paklausti p. Seną Soc. Demą, kodėl jis neatkariavo iš švedų tų kareivių, kurie buvo išduoti Rusijai, nors p. Senas Soc. Demas (ir ne jis vienas, bet ir, galima sakyti, visas humanistinis pasaulis) reikalavo neišduoti? Tur būt sutiks ir p. Senas Soc. Demas, kad šių žmonių, kurie buvo viešai pakarti Pabaltijo valstybių sostinėse, gyvybė yra brangesnė, negu tas nelaimingas auksas...

Taigi: kas nori mušti, priemones susiranda, bet kas bent truputį sąžinės turi, tas taip ne daro.

KAŽIN, AR TIKSLAS BŪTŲ ATSIEKTAS

„Tremtis" — S. M. rašydama apie lietuvių tarpusavio santykius, prieina prie tokio sampratavimo:

„Bene būtų tikslingiausia pasvarstyti balsavimo reikalą. Suprantama, kad prie mūsų išsisklaidymo tai ne nebūtų lengva padaryti. Tačiau nereikštų, kad negalima. Antai latviai savo vyriausiąjį komitetą sudarė pravesdami balsavimus visose šalyse, kur tik yra latvių tremtinių. Svarbiausia, kad pravesti balsavimai parodytų esamą padėtį, nusatytų partijų buvimą ar jų visišką išnykimą, taip pat parodytų naujų susitelkimų, ypač ištvermingai kalbančių kitų negalavimų temomis, tiek tikrąjį svorį, tiek atramą lietuviškoje visuomenėje. Kol balsavimo keliu nebus tatai padaryta, tol valia kiekvienam apie save ir apie kitus manyti taip, kaip jam atrodo, arba kaip jam yra patogiau".

Deja, greičiausia ir liktų ta pati problema,kurią mini kiek anksčiau „T." „niekas neužtikrins, kad po pusmečio, ar ir jo nesulaukus, gali staiga" kas nauja ir vėl „giesmė iš pradžių" bus pradėta.

O svarbiausia, kaip parodė Kanados lietuvių balsavimai, daugiausia lietuvių... visai ne atėjo balsuoti. Kaip nustatyti, ką ir kaip kas mano?

Pažinkime Kanadą

VIII — PRANCŪZŲ ĮSIKŪRIMAS KANADOJ

Trisdešimt met ąpo to, kai Champlain įkūrė pirmą naujakurių koloniją Quebec City, Jean Talon'as buvo išsiųstas iš Prancūzijos kaipo Naujosios Prancūzijos valdytojas, arba „Business Manager". Jis pastebėjo, kad kolonijos stiprumas priklauso nuo nuolatinių jos gyventojų ir dėlto jis darė viską, kad ragintų imigraciją iš Prancūzijos. 1666 me tais, kada Europoje buvo atstatyta taiką. Talon'as atleido pulką prancūzų kareivių, kurie stovėjo Quebec'e ir perkalbėjo kai kuriuos, kad jie apsigyventų Naujoje Prancūzijoje.

Prancūzų žvejai tuo tarpu įsikūrė Placentia'oje, Newfoundland'o saloje, 1662 metais. Jie išgyveno nesaugų gyvenimą ketvirtadalį šimtmečio kariuomenės saugomi. Kai sala buvo britų perimta 1713 metais, dauguma naujakurių persikėlė į Cape Breton.

Tuo laiku buvo tik keletas moterų kolonijoje ir Talon'as paprašė Prancūzijos vyriausybės, kad ji pasiųstų tam tikrą skaičių mergaičių, kurios norėtų ištekėti už Kanados naujakurių. Jo atsišaukimas turėjo pasisekimą. Iki 1672 metų 1000 mergaičių buvo atvykusios iš Prancūzijos Kanadon. Jos atvyko karaliaus kviečiamos ir buvo užtat vadinamos „Karaliaus mergaitėmis". Jos visos ištekėdavo, kai tik atvykdavo. Prancūzijos karalius dosniai davė kraičius mergaitėms ir Naujosios Prancūzijos apgyvendinimas pažengė pirmyn.

Bažnyčia turėjo didelę įtaką organizuoto gyvenimo kūrime. Parapijos kunigas buvo gyventojų vyriausias patarėjas ir mokytojas, ir bažnyčia pasidarė bendruomenės gyvenimo centru. Bažnyčia taipogi buvo vieta, kur sekmadieniais ir šiaip švenčių progomis žmonės galėjo susitikti su savo pažįstamais, pasikeisti naujienomis arba išgirsti iš milicijos viršininko paskutiniausius vyriausybės įsakymus.

Septyniolikto šimtmečio pabaigoje, maždaug trys trečdaliai gyventojų gyveno ūkiuose. Žemių dalinimo sistema buvo tokia pat, kaip ir tėvynėje. Žemė buvuo duota įvairaus didumo, nuo vienos kvadratinės mylios iki jų daug šimtų, dvarininkams ir feodalams. Šie vėl dalindavo savo gautas žemes į mažesnius vienetus ir nuomodavo juos ūkių nuomotojams (prancūzų kilmės kanadiečiams) už tam tikrą mokestį.

Feodalinės sistemos primintoją galima pastebėti palei St. Lawrence upės, kur ūkiai išsitęsia siaurais ruožais nuo upės pakraščio, kas rodo, kaip ūkiai buvo padalinti, kad kiekvienas ūkis turėtų priėjimą prie upės. Dabartinių ūkių siaurumas pariena nuo pirmykščių ūkių padalinimo tarp sūnų ir jų sūnų iki šiai dienai. Feodalinė sistema išsilaikė iki 1759 metų, kaip ir Naujosios Prancūzijos vyriausybė, kada anglai perėmė kolonijas po Septynių Metų Karo. (CS).

IŠSIPLĖTIMAS KANADOS ŽIBALO PRAMONĖS

Kanados žibalo gamyba atsirado nuo 1948 mteų. Prasidėjo su Leduc žibalo laukų atradimu Albertoje 1947 metais. Investavimas žibalo industrijoje pakilo iki 1.225 mil. dol. 1951 metais, tai yra keturis kart daugiau kaip 1945 m.

Naujų rafinerijų ir vamzdžių linijų statyba, kuri kaip tik dabar vyksta, duoda darbą keliems tūkstančiams darbininkų.

Kanada daro didelę pažangą savo žibalo aprūpinime. 1946 metais, prieš Leduc žibalo laukų atradimą, tik devyni nuošimčiai aliejaus, kuris buvo pavartotas Kanadiškose rafinerijose, buvo pagamintas šiame krašte. Pereitais metais, kai mūsų refinerijų gamyba buvo ypatingai padidėjusi, mes pagaminome 37 nuoš. savų pareikalavimų. Neapdirbto žibalo produkcija padidėjo nuo 12.400.000 statinių 1948 metais iki 48.125.000 statinių 1951 metais. (CS).

KOKIŲ SPECIALYBIŲ TRŪKSTA KANADAI?

Neseniai padarytas tyrimas rodo, kad per ateinančius keturius metus Kanadoje bus didesnė paklausa pagrindinio ir gamtos mokslo grupės žmonių. Tokia paklausa galėtų pasireikšti kai kuriuo trūkumu tam tikrose grupėse. Laukiama, kad gan didelis skaičius chemikų, fizikų ir geolegų bus pareikalauta 1956 metais. (CS).

KANADOS MAITINIMOSI TAISYKLĖS

Valstybinis Sveikatos ir Socialinio Aprūpinimo Departamentas pasiūlo, kad visos motinos ir šeimininkės laikytųsi sekančių maitinimo taisyklių: Sekantis maistas tarnauja sveikatai:

1. Pienas — suaugę, ½ iki 1 pint. Vaikai, 1 — ½ pints arba 1 quart.

2. Vaisių — vienas patiekalas citrininių vaisių arba pamidorų arba jų sunkos; ir vienas patiekalas kitų vaisių.

3. Daržovių — mažiausiai vienas patiekalas bulvių. mažiausiai du patiekalai kitų daržovių, geriau lapų, žalių arba geltonų ir dažnai nevirtų.

4. Cereals ir duona — vienas patiekalas „whole grain cereals" ir mažiausiai keturios riekutės „Canada Approved Vitamin B" duonos (kvietinė, juoda ar balta) su sviestu.

5. Mėsos ir žuvies — vienas patiekalas mėsos, žuvies, paukštienos arba mėsos patiekalo, kaip pupų, žirnių, riešutų, kiaušinių arba sūrio. Taipogi vartokite kiaušinių ir sūrio maž iausiai tris kartus savaitėje ir dažnai kepenų.

Žuvies taukai, tai yra vitaminų D šaltinis ir jų turi gauti vaikai ir nėsčios motreys, bet yra taipogi patartina kitiems suaugusiems juos vartoti.

Rekomenduojama vartoti druską, kuri turi jodo. (CS).

KANADOS PIRMOIJ PAŠTO ĮSTAIGA

Pašto įstaiga buvo įsteigta Kanadoje pirmučiausiai Halifax'e, Nova Scotia, 1755 metais. (CS).

KANADOS PIRMASIS ŽIBALO ATRADIMAS

Kanadoje pirmą kartą žibalo buvo atrasta Petrolio'oje, Ontarijoje, 1860 metais L. B. Vaughan'o, 85 pėdų gilumoje. (CS).

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos" prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŲSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

LIETUVIŲ JAUNIMUI STIPENDIJŲ REIKALU

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ne nuo šiandien rūpinasi lietuvybės išlaikymu Amerikoje. Išleista šimtai knygų, laikraščių, turėta daugybė lietuviškų mokyklėlių ir SLA stipendijų dėka šimtai jaunuolių pasiekė augštesnį mokslą.

Šiandieną, kada mūsų kraštas ir vėl okupuotas, jo žmonės kartu su kultūra naikinami, mums dar labjau reikia sutelkti visas jėgas išsilaikyti stipriais, šviesiais lietuviais.

Jaunime mūsų ateitis: koks jis bus, toks bus ir lietuviškumas. Mokslas yra labai konkretus darbas mūsų ateičiai.

Susivienijimas, norėdamas duoti kuodidesniam skaičiui jaunuolių mokintis, nebeapsiriboja tik kelių stipendijų metams davimu. Matydami, kaip mūsų jaunimas gerbia darbą, ypač tą, kuris surištas su lietuvybės idėja ir nori visur ne tik sau, bet ir artimam padėti, mes nutarėme duoti **tų stipendijų tiek, kiek jaunimas pats pasidarbuos tam reikalui.**

Duosime stipendiją kiekvienam-ai, kurie savo kreditui įrašys narius į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Pavyzdžiui jei pavienis ar grupė įrašys tiek narių, kurių mėnesiniai apdraudos mokesčiai bus apie 1440,— dol., tai gaus 700,— dol. stipendijos sumą, jeigu prirašys didesnei sumai, gaus daugiau, mažesnei — mažiau.

Tas ar ta, kurie šiame Lietuvybės Vajuje prirašys daugiau kaip 25 narius, gaus prizą priedo prie uždirbtos stipendijos, kuri bus galima panaudoti tolimesnių metų stipendijos tikslams.

Tai yra graži galimybė sau pačiam stipendiją užsidirbti ir pasidarbuoti mūsų vajuje. Kviečiame jaunimą tam darbui, ir mūsų visuomenė tepadeda jiems. Padėję jiems, pasidarbuosime Lietuvos ateičiai.

Visais šio vajaus reikalais kreiptis: **SLA Stipendijos,** 307 West 30-th Street, New York 1, N. Y.

SLA Lietuvybės vajaus komisija:

K. J. Kalinauskas, M. J. Vinikas, A. Devenienė.

ATSIŠAUKIMAS.

Rugsėjo 18 dieną 1953 metais Kauno Arkivyskupui - Metropolitui Juozapui Skvireckui sukanka aštuoniasdešimt metų amžiaus. Tai nepaprastai sukakčiai - jubilėjui atminti, J E. vyskupui Vincentui Brizgiui vadovaujant, Chicagoje yra sudarytas iš įvairių lietuviškų katalikų organizacijų komitetas, kurio pavedimu skelbiamas šis atsišaukimas — kvietimas į visame pasaulyje pasklidusius lietuvius - katalikus tam garbingam jubilėjui pasiruošti ir galimai tuo pačiu metu jį apvaikščioti.

Taikydamasis prie vietos sąlygų, Chicagos lietuvių komitetas J. E. Arkivyskupo — Metropolito jubilėjų yra nutaręs minėti š. m. rugsėjo 13 dieną, sekmadienį. Kadangi mūsų garbingo sukaktuvininko gimtadienis išpuola darbo dieną, tai minėjimui sutarta pasirinkti sekmadienis prieš tą sukaktį, arba sekantis sekmadienis, rugsėjo 20 d., kur vietos sąlygos tai atlikti leidžia.

Jei kitose JAV lietuvių kolonijose ar išviso kituose kontinentuose, kur šiuo metu lietuviai gyvena, kiltų mintis, kaip Chicagos lietuviai yra nutarė tą jubilėjų minėti, tai keliais sakiniais to minėjimo planą galime taip atpasakoti:

1. Rugsėjo 13 d., ar 20 d., (kur kambus patogiau), visose lietuvių — katalikų bažnyčiose laikomos iškilmingos pamaldos Arkv. J. Skvirecko intencija;

2. Tą pačią dieną surengiamos iškilmingos akademijos su atatinkama paskaita apie mūsų didįjį kultūrininką, pirmąjį viso Šventojo Rašto vertėją lietuvių kalbon, tam pašventusį visą savo gražųjį amželį; antroji akademijos dalis meninė.

3-ju, bene svarbiausiu punktu, eina platesnės monografijos paruošimas ir jos išleidimas. Tam tikslui yra davę savo pasižadėjimus ir atitinkama medžiaga ruošiama. Tikimasi, kad atsiras ir ne viena auka, reikalinga monografijos išleidimo išlaidoms padengti.

Kadangi Arkiv. J. Skvirecko visas gyvenimas buvo pašvęstas tam, kad lietuvių tautai duotų pilną viso Šventojo Rašto vertimą, kuriuo visi lygiai juo gali naudotis, tai Chicagos Komitetas kviečia ir prašo visą lietuviškąją spaudą neatsisakyti paskelbti šį atsišaukimą ir išviso deramai prisiminti tą retą sukaktį, pagerbiant pirmoj eilėj didįjį mūsų tautos kultūrininką, mokslininką, Vytauto Didžiojo Universiteto profesorių, Lietuvos Bažnytinės Provincijos pirmąjį Metropolitą ir šimtų — šimtais Lietuvos kunigų mokytoją ir globėją.

Chicagos Lietuvių Katalikų Arkiv. J. Skvirecko Jubiliejui ruošti Komitetas.

P. S. Visi turintieji asmeniškų atsiminimų apie garbingąjį Sukaktuvininką, medžiagos monografijos papildymui prašome siųsti Chicagos Komitetui: 6821 So Washtenaw Ave., Chicagos 29, Ill.,

PASIŽADĖJIMAS

Aš, šį pasižadėjimą pasirašęs,gyvenąs ....., pasižadu pirkti

Lietuvių Namams Montriealy įsigyti ..... šėrus - akcijas už .....

dolerių ir tuo pačiu įstoju nariu į Lietuvių Namų bendrovę.

Parašas: .....

Montreal, 1953 m. ..... d.

Iškirpkite šį pasižadėjimą ir siųskite šiuo iždininko adresu: Mr. Julius Trumpa, 5655 — 15th Ave, Rosemount, Montreal, P. Q.

VOKIETIJOS UŽSIENIO POLITIKOS KRYPTYS

Velykinis „Christ und Welt“ 3-čiam puslapy įsidėjo platų straipsnį apie siūlomą vokiečių Rytų politikos koncepciją ir taktiką. Kai kurie Vyk domosios Tarybos nariai gavo laikraštį tiesiog iš redakcijos su prašymu dėl šio straipsnio pasisakyti atskirai laiškais.

Vokiečių užsienio politikos aktyvumo rodyklė visą laiką rodo į Vakarus. Marshalio planas, Vokietijos suverenumo atstatymas, Saaro problema, diplomatinių ir konsuliarinių postų įsteigimas, generalinė sutartis, Europos gynimas, Montano unija, Strasburgo parlamentas etc — vis tai klausimai, kurių aptarimas ir sprendimas reikalauja aktingumo Vakaruose. Rytų klausimais Vokietijos vyriausybė dažnai pasisakydavo už rytinės ir vakarinių Vokietijos zonų sujungimą, laisvo Berlyno išlaikymą ir jo aprūpinimą ir visomis tik įmanomomis progomis griežtai paneigdavo Oderio — Neissės liniją. Kitais Rytų užsienio politikos klausimais Vokietijos vyriausybė laikėsi gana santūriai.

Vokiečių visuomenė ir Rytų klausimai

Vokiečių visuomenė, pirmoje eilėje iš seniau Vokietijos valdytų kraštų pabėgėliai, taip pat vokiečiai ir Pabaltijo, Lenkijos, Čekijos ir Dunojaus sričių ir jų organizacijos — Landesmannschaften — nėra tokia vyriausybės laikysena patenkinti ir kaltina ją dažnai pasyvumu. Taip „Badische Neueste Nachrichten“ kavo 12 d. rašo: „Vokietija tedaro maža pastangų ta linkme, ką vadintume Rytų politika“. Klaipėdoje seniau ėjęs „Memeler Dampfboot“ š. m. sausio 5 d. numeryje taip rašo: „Tik iš Bonos užsienio reikalų ministerijos nenusivokimo Rytų klausimais galima spręsti, kad kai kurie tuomet į paviršių iškilę lietuviai „politikai“ galėjo gauti pabėgėlių (Asylrecht) teisę Vakarų Vokietijoje“.

Pabėgėlių spauda (jos pagalenkų šaltinius Vakarų Vokietijoje išeina 300 periodinių leidinių), atstovaujama trijų stambesnių savaitraščių: „Die Stimme“, „Ost-West-Kurier“ ir „Volksbote“ (pastarasis rašo daugiau Sudetų klausimais), labai gyvai reagavo į Eisenhowerio pareiškimą, kad JAV atšauksiančios visas slaptąsias sutartis, kurios toleravo kokios nors tautos pavergimą.

„Die Stimme“ š. m. 7 n-ryje paskelbė efektinga antrašte „Tautos apsisprendimas dėl grįžimo į gimtinę“ vokiečių pabėgėlių ideologų sambūrio „Gottinger Arbeitskreis“ tokią žinią: „Antruoju planu numatoma Vokietijai grąžinti Pomeraniją, Brandenburgo rytines dalis ir Žemutinę Sileziją. Augštutinė Silezija ir Rytprūsiai būsią perduoti Lenkijai, išskyrus Karaliaučiaus kraštą, kuris paliksiąs rusų rankose“. Pabėgėlių informacijos tarnyba pabrėžė, kad tai esanti visai patikima žinia ir kad Oderio — Neisės linijos klausimas JAV vis daugiau pripažįstamas ne tik Vokietijos, bet ir Europos gyvybiniu klausimu. Visa vokiečių spauda šitas žinias gyvai diskutavo.

Kai po savaitės pasigirdo, kad Eisenhowerio pareiškimai vokiečių neliečia, spaudos tonas keliais laipsniais atvėso. Tačiau pasuntinys von Diercksen taip pareiškė: „Mums turi būti aišku, kad amerikiečių užsienio politikai vokiečių Rytų problemų nesprendžia izoliuotai, bet Eisenhowerio paskleb tos tezės pavergtųjų tautų išlaisvinimo rėmuose... Mums nereikia Rytų programą išvystyti iki reikalavimų maksimumo, bet tuo aspektu, kad ji tilptų bendruose Rytų ir Pietų Rytų Europos rėmuose. Kadangi kancleris balandžio pradžioje vyks į Vašingtoną, jam bus geriausia proga šituos klausimus pagilinti ir pabūti pabėgėlių pageidavimų ir reikalavimų prezentatorium. Du klausimų komplektus reikės Vašingtone aiškinti žodžiu ir raštu: teritorines ir politines vokiškųjų Rytų problemas ir ...“

Vokiečių visuomenė seka su dideliu susirūpinimu savo tautiečių bėgimą iš rytinės zonos į vakarines. Nors žmoniškumo atžvilgiu tai ir suprantama, tačiau nuo to nukenčia tautinis reikalas. „Frankfurter Allgemeine“ tuo reikalu neseniai taip pasisakė: „Ar vokiečiai atsisako savo Rytų?... Nebegalima kalbėti apie pabėgėlius ir pabėgimą, bet jau apie tautos persikraustymą. Vokiškuose Rytuose dabar vyksta tokie reiškiniai, jog vokiečiai pradėjo apleisti kraštus anapus Elbės. Tie kraštai buvo vokiečių kadaise sunkiai atkariauti. Dabar vokiečiai palieka juos savo noru ir bėga tiesiog lyg be galvos. Savanoriškas Rytų zonos palikimas palaidoja visas viltis kada nors beatgauti krašTus anapus Oderio — Neisės linijos. Jeigu vokiečiai dabar jau nebesilaiko patys vidurinės zonos, tai kaip jie begali galvoti apie tų kraštų susigrąžinimą? Persikraustymas į vakarus yra vokiečių tautos pajėgumo išsekimo simptomas“. Taip teigia „Frankfurter Allgemeine“ š. m. kovo 25 d. numeryje.

Vokiečių pažiūra į Klaipėdos kraštą

Vokiečių vyriausybė Klaipėdos krašto klausimo iki šiol niekur nekelia. Taip pat ir Vakarų Vokietijos vokiečiai juo maža ir nevienodai pasireiškia. Žemėlapiuose kai kur Klaipėdos kraštas priskiriamas prie Vokietijos, kai kur prie Lietuvos. Tačiau pabėgėlių spaudoje, šventėse, susirinkimuose ir minėjimuose klausimas pastatomas visai kitaip. Ten griežtai ir besąlyginai Klaipėdos kraštas skelbiamas vokiečių žeme ir Vokietijos dalimi. Daugelyje Vokietijos miestų paskelbtos „Memeler Strasse“ arba „Memellandstrasse“. Mannheimo miesto tarybos administracinis skyrius 1953 m. kovo 10 d. posėdyje vienu balsu sutiko būti Klaipėdos miesto ir klaipėdiečių kūmu (Patenstadt). Ten ateityje vyks klaipėdiečių vokiečių sąskrydžiai, bus komplektuojamas Klaipėdos archyvas, steigiamas klaipėdiečių vaikų našlaitynas, ten numatomas spaudos ir leidėjų centras.

Klaipėdiečių, kaip ir kitų vokiečių pabėgėlių, vokietinė pilietybė, kuri iki šiol ne visų įstaigų buvo vienodai tvarkoma, ateityje įgaus tvirtą statusą. Kovo viduryje Vakarų Vokietijos ministerių kabinetas perdavė parlamentui naują pilietybės įstatymo projektą, kuriame pasakyta, kad, neatsižvelgiant į tarptautinės teisės aiškinimus apie galiojimą ar negaliojimą Muncheno sutarties, įpilietinimo patvarkymą buvusiame Bohemijos ir Moravijos protektorate, įpilietinimo dekretus Aukštutinei Silezijai, Klaipėdos kraštui, Dancigui etc, dabar kabineto paruoštasis įstatymas bus pagrindu nustatyti vokiečių pilietybei ir tada, jei vėliau taikos sutartis arba kitokios tarptautinės sutartys nustatytų, kad nacių pagrindan paimti dėsniai kolektyviniam įpilietinimui būtų paskelbti negaliojančiais.

Klaipėdos krašto vokiečiai ir šiaip dar būdingai reiškiasi: prieš 3 metus Miuncheno mst. įsteigtas studentų ir filisterių sambūris „Ordensland“ (Ordeno žemė) sukaktuvių proga pakėlė, o solenizantai sutiko būti garbės nariais Dr. Ottomarą Schreiberį (buvusį Klaipėdos krašto direktorijos pirmininką), dabartinį viceministerį pabėgėlių ministerijoje (Staatssekretar im Bundesvertriebenministerium) ir Rytprūsių rašytoją Agnes Miegel.

Vokiečių Rytų politikos aktyvėjimas ateityje

Nebūsime pranašai tvirtinami, kad vokiečių Rytų politika ateityje gerokai aktyvės. Dabar, pasirašius Europos gynybos sutartis, aišku, kad vokiečiai už jas sieks atpildo, ir tokio mano dalimi rasti Rytuose. Taip „Die Stimme“ 14-en-ryje rašo: „Dabar atsivėrė kelias į aktyvią Rytų politiką“. Taip pat yra pagrindo manyti, kad dalis tos politikos pasireikš diplomatiniu būdu Vašingtone, nes „Ostbote“ (1953. 3. 21.) susirūpinęs teigia: „Reikia viena prasme konstatuoti, kad mūsų emigrantai JAV toli gražu neįgavo to svorio, kokį ten turi kitų tautų egzilinės grupės“. Kuria linkme vokeičių politinė veikla pasuks šiais klausimais, parodo mums jau anksčiau minėtos „Stimme“ jautrus pasisakymas: „Daug rūpesčio sukėlė žinia, kad JAV esančios Pietų Rytų ir Rytų Europos egzilinės grupės rengiasi įteikti amerikiečių užsienio politikams planus apie būsimų „plotų“ sudarymą, kurie apima ir iš vokiečių pagrobtuosius kraštus...“ E.

Toronto 236 SLA kuopos prakalbos ir šokiai

Šeštadienį, balandžio mėn. 25 d. Lietuvių Namuose, Dundas ir Ossington gatvių kampas, įvyks

PRAKALBA,

kurią pasakys šių dienų aktualiais klausimais

p. ALENA DEVENIENĖ,

plačiai žinoma žymi visuomeninkė ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Iždo globėja.

Po viešnios kalbos, seks

smagūs ŠOKIAI,

grojant lietuvių orkestrui

„TRIMITAS“

pilnam jo sąstate.

Šokių metu, veiks

BUFETAS

su įvairiais gėrimais ir užkandžiais.

Pradžia 7,30 val. vak.

Įėjimas:

vyrams 1 $, moterims 75 ct.

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama gausiai dalyvauti žymiosios viešnios prakalboje, o vėliau smagiai pasišokti prie geros muzikos.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 236 kuopa.

AUSTRALIJOS SOSTINĖJE CANBERROJE

veikia lieutvių šeštadieninė mokykla, kurioje mokosi 15 lietuvių vaikų: mokytojais yra Lilija Velioniškytė ir Jonas Butkus.

Canberros lietuviai ir šiaip plačiai veikia — turi chorą, daro kultūrinius parengimus ir šelpia Vokietijoje likusius nepajėgius tautiečius.

■ Žiemos metu pasitaiko, kad žmogus, eidamas gatve, paslysta ir išsilaužia koją ar ranką. Vokietijoje veikia įstatymas, įpareigojąs namų savininkus prižiūrėti ties jų namais esančius šaligatvius. Jei dėl nepakankamos šaligatvio priežiūros praeivis paslys ir susižeis tarp 7 val ryto ir 11 val vakaro — namo savininkas privalo padengti gydymo išlaidas. O jei paslydusis tiek susižeis, kad taps invalidu — namo savininkas privalo invalidu tapusiam mokėti pensiją.

■ Užsieniečių Žurnalistų Sąjungos Taryba Vokietijoje vasario pabaigoje turėjo posėdį, kurio metu aptarti bėgamieji reikalai. Tremties redaktoriui Simui Miglinui iškėlus mintį užsieniečiams laikrašininkams dėti pastangų pastatyti nepriklausomą radijo siųstuvą, kuris įvairiomis kalbomis duotų transliacijas anapus geležinės uždangos, mintis laikraštininkuose susilaukė ridelio pritarimo. Nutarta vokiečių įstaigose aiškinti klausimą dėl leidimo gavimo siųstuvui statyti. Gavus leidimą ir siųstuvą pastačius — kiekviena tautybė galėtų turėti atskirus pusvalandžius į savo kraštą transliacijoms. Sąjungoje atstovaujama 14 tautybių.

■ Daugelyje anglikonų bažnyčių po vakarinių pamaldų susirinkusiems rodomi tikėjimo prasmę aiškinantieji filmai. Šitokie filmai turi didelį pasisekimą ir į bažnyčias sutraukia nepalyginti didesnius žmonių būrius. Įsitikinta, kad vaizdai giliau palieka žmogaus sieloje, negu pamokslininko žodžiai.

BAISIOSIOS *STALINO VALDZIOS* PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENEROLAS A. ORLOV.

Rašo Aleksandras Orlovas buv. NKVD generolas, Vyriausiojo Teismo prokuroras, Stalino įgalotinis Ispanijos Respublikai jos civilinio karo metu, per 21 metus pažinęs slapčiausius Sovietų valdžios užkampius ir visus lyderius ir 1938 metais pabėgęs. Greit pasirodys jo pilnas veikalas apie Stalino galios pasibaisėtinas paslaptis.

1934 metais gruodžio 1-ąją jaunas komunistas Leonidas Nikolajevas įėjo į Smolny namus Leningrade ir nušovė įžymųjį Politbiuro narį S. M. Kirovą, Leningrado rajono galvą. Žudikas nusikaltimo vietoj buvo suimtas. Tučtuojau speciali komisija su Stalinu priešakyje, strimagalviais išvyko iš Maskvos į Leningradą.

Pirmutinis paskelbtas oficialus pranešimas Kirovo nužudymą priskyrė rusams baltagvardiečiams teroristams, kurie esą iš Suomijos, Latvijos ir Lenkijos įsibrovę į Sovietų Sąjungos žemę. Po kelių dienų Sovietų laikraščiai pranešė, kad NKVD suėmė ir sušaudė 104 baltagvardiečius teroristus. Tačiau šešioliktąją dieną po nužudymo visa šita iškart paskelbta nužudymo versija staiga buvo palaidota. Visiškai nauja versija priskyrė Kirovo nužudymo kaltę dviem įžymiem bolševikam, kuriuodu buvo Stalino valdžios opozicionieriai. Sovietų laikraščiai ėmė baisiai pulti šituos lyderius: Zinovjevą ir Kamenevą. Juodu ir daugelis kitų buvusių opozicionierių buvo suimti.

Gruodžio 28 d. buvo paskelbtas Nikolajevo ir kitų 13 asmenų, šio nužudymo bendrininkų, oficialus kaltinimo aktas, ir sekančią dieną Sovietų laikraščiai pranešė, kad visi 14 nusikaltėlių prie uždarų durų nuteisti mirti ir teismo sprendimas įvykdytas. Bet tie laikraščiai nė puse žodžio nepažymėjo, kad Zinovjevas ir Kamenevas būtų dalyvavę Kirovo nužudyme.

Tuo metu aš nebuvau Sovietų Sąjungoje ir tad mano vienintelis žinių šaltinis apie šią bylą tebuvo oficialusis komunikatas spaudoje. Kai aš tik perskaičiau, kad 104 baltagvardiečiai buvo sušaudyti, aš tuoj suabejojau šios žinios tikrumu. Kaip buvusis Užkaukazės pasienio kariuomenės viršininkas, aš puikiai žinojau, jog teroristai grupėmis nepereina stropiai saugomą sieną. Antroji versija — apie Zinovjevą ir Kamenevą buvo perdaug didelė nesąmonė, kad aš jai tikėčiau. Bet labjausiai mane nustebino tas dalykas, kad Stalinas, kai tik jis sužinojo apie Kirovo nužudymą, išdrįso vykti į Leningradą. Žinodamas, kokių fantastiškų priemonių Stalinas imdavosi savo saugumui patikrinti, jo staigus vykimas į Leningradą tokiomis neramiomis valandomis man atrodė visiškai negalimas daiktas.

Kai tik pargrįžau į Sovietų Sąjungą, mano įtarimas dėl Kirovo bylos dar labjau padidėjo. Aš patyriau, kad buvusis Leningrado NKVD viršininkas ir jo padėjėjas nepasodinti į kalėjimą, nors jie ir neužkirto kelio nužudyti Kirovą. Užuot to, jiedu Stalino įsakymu gavo augštus postus turtingiausioj Sibiro aukso kasykloje.

Maskvoje aš dar daugiau patyriau:

1934 metais pavasarį ir vasarą įvyko keletas tarp Kirovo ir kitų Politbiuro narių konfliktų dėl prieštaraujančių jų nusistatymų liečiančių statybą Leningrado rajone. Vieno tokio konflikto priežastis buvo ta, kad Kirovas surekvizavo atžymėtą ir skirtą Leningrado kariuomenei maisto dalį ir ją atidavė fabriko darbininkams. Karo ministeris Vorošilovas įsižeidė dėl tokio Kirovo žygio ir jį kaltino perdideliu valdžios pasisavinimu.

Kirovas paaiškino, kad jis buvo priverstas tai padaryti, nes maisto darbininkams tiekimas buvo sutrikęs. Į tai Vorošilovas klastingai tepastebėjo, kad Kirovo žygis esąs „pigi priemonė jam pasidaryti populiariu“. Kirovas užsidegė ir su jam būdingu įsikarščiavimu atrėžė: „Jeigu Politbiuras nori, kad darbininkai tiektų gaminių, tai reikia juos ir maitinti!“.

„O kodėl Leningrado darbininkai turi geriau valgyti negu kiti darbininkai?“ — paklausė Stalinas. Kirovas nebesusivaldė ir karštai atkirto: „Aš manau, kad jau atėjo pats laikas panaikinti maisto kortelių sistemą ir pradėti maitinti mūsų darbininkus“.

Toks teisybės pykštelėjimas į akis jau buvo tikras nelojalumo gestas pačio Stalino atžvilgiu. Ilgainiui, santykiai tarp Kirovo ir Politbiuro narių vis tempėsi ir jo važinėjimai į Maskvą vis ėjo retyn. Itin Stalinui kėlė rūpesčio nuolat kyląs bei populiarėjąs geras Kirovo vardas: tai ypač buvo pastebima 1934 metais 17-ame Komunistų Partijos suvažiavime. Šituose Partijos suvažiavimuose viskas iš anksto yra iki smulkmenų numatyta ir sutvarkyta, net ir entuziazmas, kurį delegatai turi pareikšti savo vadams. Atstovai žinojo, kad kiekvienas Politbiuro narys turi teisę į dviejų minučių plojimą atstovų delnais, o Stalinui jie turėjo ploti pilnas dešimt minučių. Tačiau, kai Kirovas pasirodė prezidiume, Leningrado atstovų delegacija taip nuoširdžiai ir audringai antnormiškai ėmė ploti, kad suvažiavimas savo plojimais įsiliejo į tą entuziastingą plojimą.

Nepakęsdamas Kirovo pasireiškimo savarankiškumo, Stalinas nutarė jį atšaukti iš Leningrado. Tačiau Kirovas neskubėjo vykti. Šiai padėčiai pašalinti Stalinas sugalvojo velnišką planą. Jis sumanė su organizuoti Kirovo nužudymą ir kaltę primesti buvusiems opozicijos vedama Zinovjevui ir Kamenevui: vienu kirčiu pašalinti ir artimiausius Lenino draugus.

Tam tikslui Stalinas turėjo panaudoti tuometinį NKVD viršininką Jagodą. Šisai tuoj iškvietė iš Leningrado NKVD įstaigos jo globojamąjį Vanią Zaporožecą. Ogi tuo metu Leningrado NKVD įstaigos bylose gulėjo slaptas pranešimas apie tokį Leonidą Nikolajevą, jauną komunistą, kuris buvo tiek užsirūstinęs dėl jo išmetimo iš komunistų partijos, kad jis savo vienam draugui net pasisakė esąs pasiryžęs nužudyti Kontrolės komisijos narį, kuris jį išmetė. Beveik nereikia nė sakyti, kad tas pats jo „draugas“, o ne kas kitas, pranešė NKVD įstaigai apie tą jo sumanymą nužudyti. Zaporožec panoro patsai asmeniškai susitikti su Nikolajevu. Jo nurodymu „draugas“ sutvarkė neparastai atsitiktiną susitikimą su juo ir pristatė Nikolajevui Zaporožecą kita sugalvota pavarde ir kaip neva buv. jo darbo draugą. Nikolajevas padarė Zaporožecui palankų įspūdį. Po to, Zaporožec davė „draugui“ nurodymų stengtis dar arčiau susidraugauti su Nikolajevu, paskolinti jam nedidelėmis sumomis pinigų ir pranešinėti NKVD apie kiekvieną savo žingsnį.

Toliau Zaporožec nurodė „draugui“ sugestionuoti Nikolajevui, kad mažai žinomo komisijos nario nužudymas sukeltų nereikšmingą beveik nepastebimą įspūdėlį, tuo tarpu kai šūvis į kokį Politbiuro narį, — lyg griausmas nudardėtų per visą šalį.

Nikolajevas susižavėjo mintimi. Vienintelė kliūtis: — jis neturėjo šaunamojo ginklo. „Draugas“, kuris taip dažnai ir noriai ėjo Nikolajevui į pagalbą pinigais ir savo paslaugomis, parūpino jam ir pištalietą.

Pagaliau lemiamoji diena atėjo. Pasiėmęs savo portfelį, Nikolajevas nuėjo į Smolny namus. Komendanto įstaigoj jis gavo leidimą įeiti. Tačiau vienas sargybinis jį sulaikė ir paprašė atidaryti portfelį. Jame rado užtaisytą pištoletą ir dienyną. Čia jau Nikolajevas buvo sulaikytas ir atvestas į komendantūrą. Už ginklo be leidimo laikymą buvo baudžiamas trejis metus kalėti. Bet jei Nikolajevą sulaikiusieji pareigūnai būtų žvilgterėję į jo dienyną, jie būtų patyrę ir jo ten atsilankymo tikrąjį pagrindą. Praėjo viena valanda. Įvyko nelauktas netikėtas dalykas: Nikolajevui buvo grąžintas ginklas, dienynas ir portfelis ir jam pasakyta apleisti Smolny namus.

Tai buvo rimtas Zaporožeco nepasisekimas. Kai jam pranešė, kad komandantūra sulaikė Nikolajevą, jis įsakė jį paleisti, grąžinti jam portfelį su dienynu ir pištalietu, tikėdamasis, jog gal jam pavyks įtikinti Nikolajevą dar kartą eiti į Smolny.

Po dešimt dienų Nikolajevas vėl ėmė kalbėti apie savo ruošimąsi į pasikėsinimą. Jis vėl pasiryžo tai padaryti. „Draugas“, veikdamas pagal Zaporežeco instrukcijas, patarė Nikolajevui šį kartą eiti į Smolny namus vakare.

Gruodžio pirmąją vakare jis vėl nuėjo į Smolny, vėl nešėsi savo portfelį su dienynu ir pištalietu. Šįkart Zaporožec viską iš anksto numatė. Nikolajevas gavo leidimą įeiti ir laimingai praėjo pro pirmuosius sargybinius. Kurį laiką jis sukaliojosi koridoriuose, kol pagaliau pasiekė Kirovo patalpą. Prie įėjimo į koridorių, kuris ėjo į Kirovo sekretoriatą, nebebuvo ten įprastai esančio sargybinio. Ten nebuvo nė vieno žmogaus, išskyrus tokį vieną vidutinio amžiaus vyrą, vardu Borisivą, kuris ruošė antpadėklo arbatą ir sumuštinius. netrukus jis tą arbatą nunešė Kirovui. Nekantraudamas Nikolajevas laukė. Dar valandėlė, ir Kirovas išėjo iš posėdžių kambario, uždarydamas paskui save duris.

Tą momentą pasigirdo šūvis. Dalyvavusieji posėdyje pribėgo prie durų ir gan sunkokai jas atidarė. Prie durų gulėjo Kirovo kojos ir jis visas — kraujo klane. Kirovas mirtinai buvo nukautas. Arti jo gulėjo apalpęs Nikolajevas o šalimais Nikolajevo portfelis ir pištoletas. Jokio gyvo sutvėrimo nebuvo koridoriuje. Beveik tą pačią valandėlę pasirodė NKVD ir suėmė Nikolajevą. (D. b.)

LITERATŪRINĖMIS TEMOMIS...

HENRIKAS NAGYS

V.

Jurgio Gliaudos romanas „Namai ant smėlio", laimėjęs 1951 m. „Draugo" romano konkursą (išleistas 1952 metais Draugo Bendradarbių Klubo; Viršelis dail. A. Varno), buvo recenzentų ir kritikų sutiktas šiltai. Dėlei to, Gliaudai antrą kartą iš eilės ir vėl laimėjus Draugo romano konkursą, to paties dienraščio vedamąjame mūsų literatai buvo netgi pabarti. Esą antrasai Gliaudos laimėjimas įrodąs, kad „Namais ant smėlio" be reikalo nepasitikėta. Esame, beje, kiek kitokios nuomonės.

J. Gliauda debiutavo 1950 metais eilių rinkinėliu „Ave America". Joje buvo maža pozijos. Taip recenzentai autoriui ir pasakė. J. Gliauda tada arogantiškai ir piktai išsityčiojo iš jo knygą „nedavertinusių" recenzentų, savo straipsnyje įpindamas daug keistų, ir vargiai toleruotinų, posakių ir vaizdelių.

„Namai ant smėlio" pasirodė Draugo atkarpoje jau 1951 metais. 1952 m. ir pati knyga. Mūsų kalbininkai (Prof. Skardžius labai išsamiai pasisakė „Dirvoje") išreiškė savo nusistebėjimą nepaprastai silpna lietuvių kalba ir įvairiomis kalbos, sintaksės ir stilistinėmis keistenybėmis. Knyga atrodė parašyta žmogaus labai sunkiai valdančio lietuvių kalbą! Tiesa, siužetas naujas, intryga vystoma pakenčiamai, kaikurie charakteriai įtikinamai pagrįsti. Bet sunku būtų tvirtinti, kad vien tik medžiagos vertė apsprendžia literatūrinę visumą. Įforminimo problema yra meninėje kūryboje esmingiausias momentas. Literatūroje įforminimas vyksta per žodį, kalbą. Gliaudos kalba „Namuose ant smėlio" yra, švelniai kalbant, kupina elementarių klaidų (jas nurodė ir išnagrinėjo Prof. Skardžius „Dirvoje", todėl čia, dėlei vietos stokos, jų necituosime). Ta proga, klausimas ir jury komisijai, ir šį romaną liaupsinusiems asmenims: Kuriam kultūringam pasaulio krašte būtų premijuojama knyga, parašyta netaisyklinga gimtąja kalba? Kurioje šalyje recenzentai įvertintų teigiamai literatūrinį kūrinį — nesvarbu kokią idėją atstovaujantį kūrinį — jeigu jo autorius pasirodytų nepajėgiąs rašyti sava kalba be klaidų? Tam tikri sąmoningi tarmiškumai ir kalbiniai nukrypimai, be abejonės, pateisinami, bet Gliaudos knygoje neįžvelgiama panaši tendencija. Gliaudos stilius realistinis, aiškiai suponuojąs, jog buvo norima rašyti bendrine lietuvių kalba.

Tiek apie „Namų ant smėlio" kalbą. Antroji pastaba liestų knygos genezę. Ją, aišku, tiktai pats autorius žino. Todėl ne mūsų uždavinys spėliotu ir rašyti užuominas. Ir visdėlto įdomu, kad į vieną aiškų klausimą nebuvo susilaukta jokio atsakymo. Būtent, šiame savaitrašty, maždaug prieš metus laiko, buvo iškelta vienos Gliaudos novelės (Kraujas ir smiltys, Naujienos, 1952 metų sausio mėn. 9 dienos nr. 5 pusl.) keista giminystė su A. Tulio novele, atspausdinta 1951 metais „Aidų" 6 Nr. 272 puslapyje. Abiejų novelių siužetinis traktavimas toks artimas, kad nenorom tenka susidomėti, kaip toks kurjozas galėjo įvykti.

Paskaitę antrojo romano atkarpas („Ora pro nobis"; spausdinama „Drauge") tiktai dar tvirčiau galime akcentuoti, jog Gliauda tikrai lietuvių kalbos nevaldo tiek pajėgiai, kiek būtų pageidautina iš lietuvio rašytojo. Be to, antrojo romano silpnesnis psichologinis pagrindimas ir žymiai nepajėgiau išvystyti charakteriai, bei visa eilė naivių pseudofilosofinių ekskursų, nemaloniai sustiprina ir pabrėžia, mūsų kritikų jau minėtą, genezinę „Namų ant smėlio" mįslę.

R. Spalis, debiutavęs feljetonų rinkiniu (Trylika nelaimių), praeitais metais išleido net dvejas knygas: „Didžiosios atgailos" (Novelės; Išleido Tremtis) ir „Gatvės berniuko nuotykiai" (apysaka jaunimui ir senimui; išleido Tremtis).

Pirmoje knygoj randame keletą novelių, kur, pro sausoką, beveik kronikinį stilių ir dažnai naiviai nubrėžtus charakterius, praspindi tikros kūrybinės ugnies žėrėjimas. Deja, didesnė novelių dalis tokios šilumos neturi, todėl visa knyga palieka blankų įspūdį. Nesinori sutikti su rašytoju Ignu Šeinium, randančiu Spalio kūryboje metmenų, lygintinų su Jurgio Savickio proza. Mūsų nuomone, toksai lyginimas gal būt bus kada nors įmanomas, jeigu R. Spalis tokiu pat atkaklumu jieškos savo rašytojisko pašaukimo ir... jeigu jį ras. „Gatvės berniuko nuotykiai", apysaka skirta visdėlto daugiau jaunimui. Senimui, ypač literatūriškai labjau išprususiam, „G. b. n." tebus banaloka, laikui praleisti skirta, istorija, ir perdaug ištęsta, ir paviršutiniška. Literatūriškai knygą vertinant, galima iškelti labai daug nedateklių. Pirmiausia, palaida knygos kompozicija. Antra, pigiom literatūrinėm priemonėm (gatvės žargonas!) charakterizuojami veikėjai. Trečia, ištęsta ir labai dažnai visai pasimetanti fabula. Ketvirta, dirbtinom priemonėm supinama ir atraizgoma intryga. Penkta, perdaug akyvaizdžiai peršama didaktinė mintis. Šešta, neryškus, neišdailintas, sausas pasakojimo stilius. Knygos teigiamoji pusė: palietimas kiek šviežesnės tematikos, bandymas vaizduoti mūsų miesto vaikų gyvenimą.

Dar viena pastaba: Teko neseniai skaityti lietuviškam dienrašty pasipiktinusio piliečio rašinį, kaip, girdi, toks ir toks recenzentas šią Spalio knygą peikęs, jeigu tą knygą godžiai perskaičiusi ir jo bobutė, ir jo žmona, ir duktė su sūneliu, ir jisai pats ją net keletą kartų su malonumu tiesiog ryte prarijęs... Ką gi padarysi, rizikuojant pakliūti tos uolios šeimos nemalonėn, reikia tik pasidžiaugti, kad literatūra nėra dar vertinama vien tik malonaus pasiskaitymo kriterijum. Tuom kriminaliniai romaniukai būtų vieninteliai ir iškiliausi literatūriniai šedevrai.

Daugiau bus.

ATSIŲSTA PAMINĖTI.

Juozas Grušas: PABUČIAVIMAS. Novelės. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Dail. V. K. Jonynas. 155 psl., kaina 1,50 dol.

Autorius yra vienas stipriausių Lietuvos novelistų, gabiai iškeliąs žmogaus dvasinį pradą, gausus charakteriais, žodingas kalboje ir stiprus intrygoje. „Pabučiavimas" yra geriausių J. Grušo novelių rinkinys .

Francois Mauriac GIMDYTOJA. Romanas. Vertė A. Vaičiulaitis, išleido Knygų Leidykla TERRA, 748 W. 33 rd St., Chicago 16, Ill., 133 psl., kaina 1,75 dol.

Francois Mauriac yra vienas žymiausių šiandieninės prancūzų literatūros pajėgų, už savo kūrybą praėjusiais metais apdovanotas Nobelio literatūros premija. Savo kūryboje yra didelis problematikas ir gilus analitikas, ypač daug dėmesio kreipiąs šeimos problemoms. Jo romanai įdomūs stipria intryga, ryškiais tipais ir dideliu atvirumu, kuriuo liečiamos šiurkščiausios situacijos, o taip pat puikiu stilium ir dideliu svarstomų klausimų pažinimu. Nepriklausomybės metu buvome išsivertę kelias jo knygas, bet emigracijoje ir tremtyj ši knyga kol kas pirmoji.

Ši knyga gaunama „NL" redakcijoje 7722 George St., Ville Lasallle, Montreal, P. Q.

VASARIO 16 D. GIMNAZIJOS ATSIŠAUKIMAS.

Lietuviai!

Vasario 16 Gimnazija prade da ketvirtuosius mokslo metus. Pasaulio lietuviai, kurių aukomis ji išlaikoma, gali didžiuotis. Reta tauta tremtyje pasirodė tokia sąmoninga, kad taip, kaip mes, giliai įvertintų tautinio švietimo reikšmę, ir tokia solidari ir organizuota, kad pajėgtų pastoviai telkti lėšas gimnazijai išlaikyti.

Šiais metais Jūs mokslinate ir aprūpinate Vasario 16 Gimnazijoje šimtą septyniasdešimt vaikų, kad su laiku tas jaunimas, tvirtas dvasia ir kūnu, stotų į darbą už Lietuvą, mūsų Tėvynę.

Aplinkybės dabar verčia susirūpinti gimnazijai pastoge.

Dabartinės patalpos kareivinės, eilę metų netaisytos, yra tokios prastos ir angštos, kad būtų žala jose toliau vaikus laikyti. Netinkama gimnazijai ir pati vieta. Antra vertus, atsikurianti vokiečių armija kiekvienu metu gali kareivinių pareikalauti sau ir gimnazija visai netektų pastogės. Dėl pastarosios priežasties nebūtų tat prasmės dabartinių patalpų remontuoti, nes reikėtų išleisti daug pinigo, nežinant, kaip ilgai tektų tomis patalpomis naudotis.

Mūsų visos pastangos gauti iš vokiečių tinkamesnes gimnazijai patalpas buvo bergždžios. Kad trejų metų gimnazijos darbas ir jūsų aukos nebūtų veltui, išeitis tebuvo arba patiems gimnaziją statytis arba įsigyti jau gatavus namus. Jei ir būtų mūsų tarpe galvojančių, kad gimnazija su laiku turės užsidaryti, toks pastatas visuomet būtų panaudotinas ir kitiems naudingiems reikalams, pav., lietuvių senelių ir invalidų prieglaudai, kaip kad turi įsirengę latviai, ar pa našiai. Ir Lietuvos valstybei atsikūrus, tas turtas jai būtų naudingas.

Ilgai jieškojus, pagaliau pavyko rasti gimnazijai ir bendrabučiui tinkamus rūmus prie Mannheimo - Heidelbergo. Kadangi jie yra ne paties miesto ribose, tai ir eventualaus karo atveju mažiau pavojaus, kad jie nukentėtų. Namai kaštuoja 200.000 markių ir apie 100.000 markių reikalinga jų remontui ir pertvarkymui. Taigi, iš viso 300.000 markių arba 75.000 dolerių, kuriuos mums reikia metų bėgyje sumokėti. Namų pirkimo sutartis jau pasirašyta. Turint galvoje, kad naujos gimnazijos pastatymas kaštuotų per vieną milioną markių, kaina, palyginant, nėra didelė.

Tautiečiai! Mes kviečiame Jus į šią didelę talką. Mes prašome visų lietuviškų organizacijų paramos. Vasario 16 Gimnaziją sukūrę, pasiryžę ją išlaikyti, nesustokime pusiaukelėje. Sutelkime reikalingas lėšas ir baikime tą lietuvybės paminklą, kuris visam pasauliui liudys mūsų tvirtą tikėjimą į šviesią Lietuvos ateitį, kuriai mes dirbame ir ruošiamės.

PLB Vokietijos Kr. Valdyba

Pr. Zundė, E. Simonaitis, J. Lukošius, A. Venclauskas, E. Žilius.

Moksio-technikos naujienos

BRITAI KOPS Į EVERESTĄ

Britų ekspedicija, kuriai vadovauja pulk. Jahn Hunt, pasiruošė naujam žygiui-įkopti į iki šiol žmogaus nepasiektą Everesto viršūnę, Himalajuose. 10 ekspedicijų per eilę metų bandė įkopti ir nė viena jų nepavyko.

Britų ekspedicijoje dalyvauja 13 narių. Šio mėn. 7 d. ši ekspedicija išvyko į Katmandu, o iš ten pėsti žygiuoja prie Everesto kalno. Pagal paruoštą planą, ši ekspedicija pirmąją stovyklą įkurs 3.000 metrų augštyje, iš kur gegužės arba birželio mėn. pradžioje bus tęsiamas žygis toliau.

Pasikalbėjime su laikraštininkais ekspedicijos vadovas, pulk. Hunt, pareiškė, kad jis turįs įspūdį, jog Himalajų slėnyje gyvena nežinomas gyvūnas, kuris, pulk. Hunt. nuomone, yra kažkas tarp bezdžionės ir žmogaus.

MONTREALY IŠRASTAS NAUJAS GATVIŲ GRINDINYS.

Montrealio miesto gatvės ligšiol buvo duobėtos. Bet kelių departamentas tuo susirūpino ir dar bandymus. Eksperimentai sėkmingi. Daromi bandymai pirmiausia dėti skysto asfalto eilę, paskui skaldytų akmenų, vėl asfalto ir pagaliau į šlapią asfaltą įvolioti sluogsnį smėlio.

Bandymai, kurie dabar dar pakartojami, davė gerų vaisių.

Be to, lig šiol gatvės buvo liejamos, kad išlaikytų 1.500 svarų spaudimą kvadratinio colio plotyje. Nuo dabar bus daroma, kad išlaikytų 3.000 svarų spaudimą.

BUS ATOMINIAI LAIKRODŽIAI

Mūsų laikrodžiai tikslūs tik kasdieniniam gyvenimui. Kur mokslas prasideda jie mažaverčiai. Net ir kvarco kristalo laikrodžiai, — mokslui dar nėra užtektinai tikslūs. Jų paklaida per metus — 0,002 sekundės, bet tyrinėtojams reikia dar tikslesnio laiko.

Iš kur gi kilo laiko sudalinimas į valandas, minutes ir sekundes? Ligi šiol vartotas laiko matas yra saulės diena. Sekundė gi 86.444-ji saulės dienos dalis. Saulės dieną — žemės apsisukimo dieną, kvarco laikrodis parodo tiksliai. Šis laikrodis varomas ritmiškai lygiai pasikartojančių kvarco kristalo svyravimų, tačiau per metus vistiek gaunasi 0,002 sek. netikslumas.

Daug taisyklingesni svyravimai yra atomuose. Todėl, suprantama, kad jau bandoma su konstruktuoti atominius laikrodžius, kurie tam tikro atomo vibravimo įtakoje bus tiksliai reguliuojami.

Tačiau ne vien tik laikrodžiai kalti. Pati sekundė, laiko matas nėra tikslus. Pats didysis laikrodis, pagal kurį visi kiti nustatomi — mūsų žemė neina tiksliai, nes iš tikrųjų žemės apsisukimas nėra vienodai tikslus. To priežastimi yra trys faktoriai: 1. Jūros potvynių ir atoslūgių vandens trintis lėtina žemės kasdieninį sukimąsi. Per 100 metų žemės apsisukimo dienos laikas pailgėja 0,001 sek. Gal juokingas trupinėlis, tačiau astronomijoje gali tai labai daug reikšti.

2. Žemės apsisukimo laikas svyruoja ir pagal metų laikus. Pavasarį, kai viskas sujuda, žemė sukasi lėčiau, negu, pvz., rudenį. Ir čia žemės dienos skirtumas gali būti 0,06 sek. žemės apsisukimą lėtinančių

3. Pagaliau, yra ir dar kitų, priežasčių. Taigi, žemė nėra tikslus laikrodis ir mokslas jau pradeda šio laiko mastelio atsisakyti. Punktualumas turi būti!

Pagal paskutiniuosius mokslo davinius, žemės aplėkimas apie saulę — sidėriniai metai, yra pastovus laikas. Reikia manyti, kad metai vietoj dienos moksle bus paimti kaip laiko matavimo vienetas.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

„Vien tik auksas valdo mus..."

(PIETŲ AMERIKOS VAIZDELIS)

Ant. Barčius

1. Atiduok auksą — būsi laisvas!

Iš apsamanojusių, šimtmečių dulkėmis apneštų Pietų Amerikos daugumos miestų vienuolynų, bažnyčių, valdiškų ir privatinių rūmų dvelkia tolima, liūdna ir graudi praeitis. Ta praeitis šiandien viešai vadinama garbinga, didvyrių praeitimi, tačiau neviskas joje garbinga ir didvyriška.

Prieš puspenkto šimtmečio pavykus rizikingai Kolumbo kelionei, tada pasauly dominuojančią Ispaniją apėmė neregėta aukso karštligė. Ir šimtai tūkstančių jaunų ispanų pramuštgalvių plaukė į tą aukso kraštą, Naująją Indiją, Pietų Ameriką. Kokius jie rūbus vilkėjo, kokios oficialios ar privatiškos misijos buvo — viskas tiktai priedanga pagrindiniam tikslui — surasti aukso ir pralobti.

Atvykę P. Amerikon, jie nesivaržė jokiom priemonėm įsigyti kiek galima daugiau blizgančio metalo. Jie visi atkeliavo kaip krikščionys ir katalikai, o su jais drauge keliavo vienuoliai, tačiau visa tai jiems netrukdė baisiausiais būdais žudyti ir kankinti siaubo apimtus ramius ir konservatyvius indėnus, kad iš jų išplėšus paskutinį krislą aukso.

Atradus Ramųjį vandenyną, šešioliktojo šimtmečio pradžioj atplaukė garsusis Francisco de Pizarro. Jis buvo beraštis, tamsus avantiuristas, tačiau šiandien jis yra laikomas vienu iš didžiausių P. Amerikos herojų, Incų valstybės sunaikintojas.

Išžudęs pajūrio tauteles, kurios norėjo taikingai sugyventi su naujais nukariautojais, jis veržėsi į krašto gilumą, kur jam buvo pranešta gyvenąs karalius, garsusis Inca. Atvykęs netoli karaliaus būstinės, jis pasiuntė pasiuntinius, kviesdamas karalių į svečius. Inca, garsusis Atahualpa, ilgai svyravo ir kvietė Pizarro pas save. Tačiau Pizarro pasiuntiniai tol maldavo, kol Inca pavakary pasiryžo su 20.000 karių armija aplankyti „geležinį žmogų".

Pizarro, kiemo kertėse išstatęs užstaitytas patrankas, laukė. Ir, kai tik visi kariai suėjo, jo kariai apsupo Incą, o įjietim ir lankais ginkluotus Incos palydovus atidarė patrankų ugnį. Ir per kelias minutes išžudė Incos akivaizdoj visus jo karius, o jį patį paėmė į nelaisvę.

Atahualpa buvo garbingas vyras ir jis savo kalintojų tiesiai paklausė:

— Ko jūs norite iš manęs?

— Atiduok savo auksą ir būsi laisvas, — jam atsakė.

— Kiek norite aukso? — vėl paklausė per vertėją.

— Tiek, kiek pats sveri, — atsakė conquistadores.

Inca nusišypsojo ir pasakė:

— Pašaukite mano tarnus iš mano rūmų ir jie jums tuojau pristatys tiek, kiek telpa šiame kambaryje mano iškeltos rankos augštyje.

Bet conquistadores, t .y. nukariautojai, suvokė pasipiginę ir po kelių dienų drauge su Inca nukeliavo į jo sostinę, išplėšė visas šventyklas ir rūmus ir, susirinkę visą auksą, vėl grįžo.

— Dabar turite visą mano valstybės auksą, tat mane paleiskite.

Bet nukariautojai buvo nepasotinti ir reikalavo daugiau aukso, kurio jau Inca neturėjo. Pamatę, kad jį paleidus jis galį tapti jiems pavojingas, pareikalavo, kad jis atiduotų visus savo turtus, visas žemes ir valdžią.

— Šitas žemes mums atidavė mūsų tikėjimo vyriausia galva, — išdidžiai kalbėjo nukariautojai, uzurpuodami ir vyriausiojo vardą..

— Kaip jis gali atiduoti jums tai, kas jam nepriklauso? — nusistebėjo Atahualpa.

Ir jis buvo nuteistas mirti sudeginant ant laužo. Kai jis surištas buvo užneštas ant laužo, prie jo prišoko vienuolis ir riktelėjo:

— Įtikėk, išgelbėk savo sielą!

— Išgelbėk mano gyvybę, tai įtikėsiu, — oportunistiškai atsakė Atahualpa.

Atahualpa, milžiniškos incų imperijos karalius — Inca mirė didvyriškai.

2. Naujieji nukariautojai.

Praėjo tamsūs ir niūrūs šimtmečiai. Šie kraštai gyveno autarchišką, savitą, konservatyvų gyvenimą. Nedaug kas jų gyvenime pasikeitė per tuos šimtmečius. Tačiau paskutiniais dešimtmečiais pramoniniai Europos ir Š. Amerikos kraštai pradėjo neišsitekti savo ribose ir iš jų pakilo naujos moderniškų conquistedores bangos. Jie tuose kraštuose puolė jieškoti ne tiek aukso, kiek kitų brangių metalų ir mineralų, o taip pat pigių žaliavų savo nepasotinamai pramonei. Su jais drauge atvažiavo ir paskutiniai technikos laimėjimai: traukiniai, automobiliai, lėktuvai ir visa kita, kas čia buvo niekad nematyta: drabužiai, batai, net kaklaryšiai ir skustuvai. Ir nustebęs, prabangoj ar skurde gyvenąs pietų amerikonas paklausė naujai atvykusių:

— Ko jūs čia atvažiavote?

— Uždirbti, jieškoti pinigo? — ramiai atsakė naujieji nukariautojai.

— Ak, pinigo? Aukso? — nustebo vietinis.

Ir dabar, jau moderniškaisiais laikais, jis pamatė, kad pasauly niekas per tuos šimtmečius nepasikeitė. Iš naujųjų nukariautojų pamatė, kad visos priemonės yra geros auksui įsigyti ir jis pradėjo uoliai juos pamėgdžioti.

Naujieji žmonės išmokino visokių gudrybių auksui įsigyti, tačiau neišmokino jo praustis, skustis barzdą, nepilti į gatvę nešvarumų, nemesti degančių cigarečių nuorūkų kitiems kaimynams už apikaklių.

Tačiau ir iš Europos kraštų naujai atvykstantieji nieko taip greit nepersiima kaip aukso troškuliu. Svetimšalis, t. y. nekilęs iš Pietų Amerikos, bet čia atkeliavęs, nežiūrint savo išsilavinimo, luomo ir socialinės padėties ūmai tampa keleriopai piktesniu conquistadore negu tikrieji. Jis siekia savo tikslo — aukso per lavonus, jis neturi jokios užuojautos, moralės, sąžinės, garbės. Jo nevaržo jokie tikėjimo ar padorumo principai, nes visa tai yra verti tiktai rankos mostelėjimo— vienintelis vertas daiktas — tai auksas.

3. Aukse paskendęs.

Lietuviai nuostabiai greitai svetmouse kraštuose persiima tų kraštų kalba, papročiais, gyvenimo būdu, ir jų tautinis jausmas nuostabiai greitu laiku priblėsta, jei ne visai užgęsta. Dažnai jie, užmiršę savo gimtąją šiaudinę pastogę, imanet niekinti viską, kas juos rišasu liūdna, bet gražia praeitimi. Tačiau jų neginčytinas gabumas P. Amerikoj, rodos, kaip ir kitose Amerikose, kiek galima skubiau įstoti į aukso garbintojų sektą, kuri mielai priima visus, be luomo ir tikėjimo skirtumų.

Jeigu žmogus sunkiai ir sąžiningai dirbdamas deda centą prie centoo — kas gal jį už tai papeikti! Jis nori aprūpinti save ir šeimą sunkiai likimo dienai, nors dažniausia ir miršta tos sunkios dienos nesulaukęs, o prakaitu persisunkusias santaupas vėjai išnešioja į visas keturias puses. Tačiau yra žmonių, kurie ir taip aprūpinti visam gyvenimui, juodai ir baltai dienai, tačiau kala centus kiečiausiomis ir nevertomis priemonėmis .

Netaip seniai gyvenant Kolumbijoj, visokių nuotaikų pagauti, objektyviškai ir subjektyviškai stengėmės atspėti vieno asmens psichologiją. Visiems mums buvo aiškus jo naiviškas garbės troškimas, nes rodos yra dėsnis: juo didesnė dvasinė menkystė, tuo didesnis garbės troškulys. Tačiau mums liko mįsle, kad žmogus, turėdamas banke pinigų ir akcijų, graudena gailestingas vietinių širdis ir naudojasi jų duosnumu.

4. Gal ir tėvynė taps nemiela...

Tačiau šitoki pavyzdžiai yra užkrečią ir yra tautiečių tyliai, niekam nieko nesakant, viena veido puse velnius rodant, o antra angeliškai besišypsant, uoliai jais seka. Tarpusavės veidmainystės, netikę pasielgimai, kurie Tėvynėj buvo labai retas reiškinys, tapo kasdieniniais prajovais.

Yra jau net tautiečių, kurie kalba apie tėvynę, partizanus, moralę ir tt., tačiau kurių veiksmuose daug kas netvarkoje.

Gal vieną dieną sugrįšime namo su savo naujai įsigytomis „tradicijomis", su savo nauja prakitka ir jau išbandytais metodais, su savo nauja iki karo visai negirdėta Lietuvoj morale ir pradėsime „šviesti" ir mokyti vergijos iškankintus tautiečius. Iš miškų jau bus sugrįžę sudriskę ir kruvini partizanai ir jie mūsų nepažins...

MŪSŲ SPORTAS

TORONTIŠKIO FUTBOLO STRUKTŪRA

Nežiūrint, kad iki sezono atidarymo teliko apie 3 savaites laiko, pilnas atskirų lygų išdėstymas dar nėra žinomas, nes kai kuriose yra neužpildytų vakansijų.

Toronto futbolo lygų struktūra kenčia dėl sistematiško netvarkingumo ta prasme, kad nėra nustatytų klasių, kurių nugalėtojai eilinėse pirmenybėse galėtų kopti į augštesnes, kas tik padeda ir skatina progresuojančius klubus. Du pastovieji — nacionalinė lyga ir senjorų klasė taip pat neturi to pereinamumo ryšio ir todėl kiekvienais metais jų sudėtis vis kinta. Nacionalinėj lygoj dalyvavimas priklauso ne tik nuo komandos žaidimo lygio, bet ir nuo žiūrovų užnugario, kam kartais darant nuolaidas, gaunasi neperdaug vykęs sugrupavimas.

Šiais metais jau bandoma žengti truputį toliau į priekį, nes sukurta antroji tos pačios lygos grupė, iš kurios stipriau pasireiškusios komandos papildys pirmąją.

Į pirmąją grupę po didelių kabinetinių „kovų" įsikraustė ir antroji ukrainiečių komanda „Tridents", jai įsipilietinti didžiausių kliūčių darė... kito ukrainiečių klubo atstovai. Be jų dar priimta pereito sezono Continental grupės nugalėtojas temperamentingų Italo-Canadians komanda.

Taigi, šiais metais pirmenybės žada spalvingas varžybas: be kanadiečių Ulster, E. E. Canadians ir St. Andrew, dar žais vengrai, lenkai, italai ir dvi ukrainiečių komandos. Kol kas tiek ir tebėra pastoviųjų dalyvių.

Vokiečiai, kurie paskutiniu metu gerai sukruto, šiais metais pasiruošę žemesnėse lygose išstatyti net 4 komandas, visas su tikrais tautoniškais pavadinimais — Germania, Allemannia ir tt.

Metro lyga, kuri įprastai laikysis Earlscourt aikštės, yra kaip jau ir užpildyta. Silpniau sekasi su visokiais Balkanų padaliniais Continental grupei, kuri pasiekė tik pusę savo buvusios sudėties. Joje, tarp kitko, šiais metais pradės žaidimus rusų komanda, kuri naujai susiorganizavo paėmusi lietuvių, kaip mažesnės tautinės bendruomenės atkaklų pavyzdį.

Pabaigai lieka senjorų klasė, kurioje kaip ir pernai dalyvaus lietuvių futbolininkai. Šioj distrikto sąjungos prižiūrimoj klasėj iki pat žaidimų pradžios nėra aišku ar pavyks sudaryti dvi grupes su 20 dalyvių, nes iki šiol pareiškimus įteikė tik 14 kolektyvų. ap.

„VYTIES" KREPŠININKAI TURNYRE

„Vyties" krepšininkai Melbourne vasaros sezonui perėjo lošti pas „South Australian Amateur Basketball Association Inc.".

Sezoną pradėjo dar 1952 m. ir turėjo 3 rungtynes, iš kurių visas laimėjo šiuo rezultatu:

Vytis — Glenelg 46:25

Taškus pelnė: Gurskis 16, Jačunskis 9, Petkūnas 8, Pyragius 5, Stankevičius 4, Visockas su Petruška po 2.

Vytis — North Adelaide 41:31. Taškus pelnė: Gurskis 18, Jaciunskis 15, Pyragius 5, Merūnas 2, Petkūnas 1.

Vytis — South Adelaide 28:27. Taškus pelnė: Gurskis 10, Merūnas 8, Petruška 6, Pyragius 4.

Vytis — Port Adelaide 68:39. Sausio 15 d. Vytis lengvai nugalėjo savo priešą, nors neparodė nieko ypatingo, kas publikai būtų įdomu.

Šiose rungtynėse geriausiai pasirodė Ignatavičius, Gurskis ir Alkevičius puolime, o Kitas su Petkūnu gynime. Taškus pelnė: Gurskis 21, Ignatavičius 16, Alkevičius 11, Petruška su kitu po 6, Merūnas 4, Petkūnas ir Pyragius po 2.

„VYTIES" FUTBOLO KOMANDA VASAROS TURNYRE

Turnyre dalyvauja dešimt pajėgiausių komandų. Rungtynės vyksta puikiame Melbourno Norwood stadione vakarais prie elektros šviesos. „Vyties" futbolo komanda, puikiai pasirodžiusi per žiemos sezoną, pateko į dešimtuką. Žiemos turnyre „Vytis" turėjo geriausią įvarčių santykį visoje S. A.:: maždaug po šešis įvarčius savo naudai kiekvienoms žaistoms rungtynėms. Visos komandos, dalyvaujančios vasaros turnyre, stengiasi pasirodyti stipriausiame pajėgume. „Vytis" taip pat papildė sąstatą keletu naujų žaidėjų. Komandos padalintos į dvi grupes. Grupių nugalėtojai susitiks baigmėje. „Vytis" turėjo pirmas rungtynes su stipriu priešu „Sturt" — australų komanda. Žiūrovų prisirinko apie 5000. Lošimą pradėjus, mūsiškiai stipriai spaudžia priešą ir žavi publiką puikiomis pasuotėmis. Keletai minučių pradėjus, A. Kitas kerta pirmą įvartį. „Sturt" lygina 1—1. „Sturtą gelbsti geras vartininkas. Lošimas daugumoje priešo pusėje. Antrą įvartį mūsų naudai įmuša Stupar. Puslaikis baigiamas 2—1. Antrame puslaikyje abi komandos kiek pavargę, bet kovoja kietai. Belikus žaisti 10 minučių, priešas muša baudą ir rezultatą lygina 2—2. Taip ir baigiasi rungtynės 2-2.

„KOVO" SUSIRINKIMAS

„Sydnėjaus Sporto klubas „Kovas", žengdamas į trečiuosius savo darbo metus, vasario 22 d. sušaukė visuotinį narių susirinkimą. Dalyvaujant apie 50 sportininkų ir mėgėjų, susirinkime paaiškėjo, kad stipriausiai veikė krepšinio ir stalo teniso sekcijos.

Susirinkimas išrinko naują klubo valdybą, atsisakius iš pareigų ligšiolinei. Valdybon išrinkti ir pareigomis pasiskirstė: A. Laukaitis — pirmininkas, J. Ilčiukas — vicep., V. Šutas — sekr., V. Binkauskas — ižd., A. Saulitytė — moterų vadovė. Į Revizijos komisiją buvo išrinkti: V. Šutas, Peštenis ir A. Šimaitis.

Klubo valdyba pasiskirstė sekcijoms šiuos vadovus: Krepšiniui — Vyt. Šutą, Stalo tenisui — A. Šimaitį, Lauko tenisui — V. Binkauską, Šachmatams — V. Šutą.

Naujoji Klubo Valdyba, pradėdama savo darbą, kreips ypatingo dėmesio į mūsų jaunimą ir geriausiomis sąlygomis skatins jį įsitraukti į lietuvišką sportinį gyvenimą.

VICTOR HARDWARE
5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492
SAVININKAI BROLIAI BRASTAUSKAI

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIS, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

* * *

CROSLEY RADIO ir TELEVIZIJA

* * *

C. C. M. DVIRAČIAI

* * *

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

DR. K. ŽYMANTIENĖ
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
430 DUNDAS Str. West Toronto.
Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

Dr. Roman Pniewski
Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose..
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

LA 7570
WILLIAM BENDENA
REAL ESTATE
1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.
Pirkdami ar parduodami Namus pasitarkit su mumis) — mielai jums patarnausim!

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVYKLA
SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, ILGAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSILANKYTI:
MR. JURGIS EIDUKEVIČIUS
374 Barton Street E., Hamilton, Ont.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

TEL. FA 0209
Joe's Butchery & Grocery
1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)
(buvusi Juozo Paplausko)
SAV. JUOZAS LAURINAITIS.
Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.
Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.
Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Audžiu tautinius rūbus.
JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIDAS ir kt. NEAUGŠTOS KAINOS.
288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS
Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

DOMAS BUČINSKAS
GENERALINIS APDRAUDĖJAS
Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.
Skambinkite telefonu arba užeikite:
Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Tel. Fa 6844
Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak. 3664 St. Famille St. Tel. HA 6708 Montreal,Que.

LIETUVIS LAIKRODININKAS
ŽUKAS ANTANAS
Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Lietuviška moterų kirpykla
DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. FItzroy 3292.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai
Jonas Žmuidzinas
Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal,P.Q.,Canada. Tel.: PL 6580

J. GRAŽYS
SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.
DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.
7437 BLOOMFIELD, Park Extension.
CRescent 2279.
Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną

Rūta
LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI PRAŠOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.)
Ville Lasalle.
A. GAIDYS Telefonas: HE 0100

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždėdami jiems „Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.
Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.
Už mūsų atliktą darbą garantuojame.
Dėl informacijų prašome telefuonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.
Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiliūnas,
A. Majauskas.
MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

KAS SKAITO „NEPRIKL. LIETUVĄ" — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

SOTUS ALKANAM PADĖK
AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukr.—$ 2.60
B. 20 sv. cukr.—$ 4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv.kv. miltų $2.50
B. 20 sv.kv. miltų $3.90
E. 9 sv. kiaul. t. $ 5.25

Siunt. Nr. 11—$ 6.50
sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų
3 sv. gr. kiaul. taukų
1 sv. šokolado
1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12— $ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaul. taukų
1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — $ 9.95
4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos
1 sv. šokolado
2 sv. kakavos
4½ sv. cukraus
2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22—$ 5.50
3 sv. gr. kiaul. taukų
3 sv. rūkytų lašinių
3 sv. cukraus
1 sv. šokolado

Jono LADYGOS baldų studijoje
„ARTIS"
priimami užsakymai ir pataisymai sofų, foteliu (chesterfields). „St. Louis Textiles" medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.
Biuras St. Denis 1251, (prie St. Catherine). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų.
Telef.: TAlon 3345.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

DĖMESIO!

Lietuvis Elektros — Radio Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:

europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE 1080

190 Wright Ave., Toronto.

„NL" ADMINISTRACIJA prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet

Alberto Norkeliuno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPISES Reg'd

už $0.01 $1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki $ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

DELHI, ONT.

TABAKO ŪKIŲ SRITY ATIDAROMI ALYVOS LAUKAI

Delhi, Ont. Prieš 25 metus šilčiausis Kanados kampas nepasižymėjo jokiais savo turtais. Prieš 20 metų ši apylinkė išgarsėjo savo didele ir augštos kokybės tabako produkcija.

Kaip žinome, Kanados vyriausybė kasmet išleidžia šimtus milionų dolerių jieškoti turtų po žemėmis. Prieš metus laiko Amerikos plieno kompanija supirko augštomis kainomis daug tabako ūkių Simcoe, Ont. srity (10 mylių nuo Delhi), metalo kasykloms.

Prieš 18 mėn. the Mount Royal Petroleum Co. of Montreal, tarp Delhi ir Cortlando, paskyrė 1.360 akrų žemės plotą alyvos jieškojimui, bet iki šiol nieko nedarė ir niekas apie tai nieko nežinojo. Balandžio 8 d. „The Simcoe Reformer" laidoje pasirodė didžiausiom raidėm: „Lands Leased for oil west of Delhi" Rights on 1.360 acres bought by Montreal Petroleum Firm; believe part of US. oil field.

Vienas žemės savininkų, kur bus jieškoma alyva, A. S. Wagner, Delhi Imperial Banko manager (čia jį vadina dypukų tėvu) vakar pasakė laikraščio raporteriui, kad jis turįs tris žemės gabalus, po 50 akrų, paskyręs Montrealio Petroleum firmai.

A. S. Wagner yra patyręs iš C. Smith, kuris yra Mount Royal Petroleum vyriausioji galva, kad Pensylvanijos provincijos alyvos laukai turi takus apačioje Erie ežero į pietų vakarinę Ontario dalį. Kompanijos, kurios šioje srityje eksploatuoja dujas, būtų jau seniai suradusios alyvą, — pasakė Smith, jei jos būtų pakankamai giliai gręžusios.

Apie gegužės mėn. vidurį, 2 ml .nuo Delhi, jau prasidės gręžimo darbai.

Be Montrealio M. R. firmos yra ir daugiau, kurios rodo didelį dėmesį čia alyvos jieškojimui. Todėl drįstama manyti, kad daugeliui tabako augintojų nusišypsos laimė, galbūt vienam kitam ir iš lietuvių.

Korespondentas.

WINDSOR

SKAUDI SIMANKEVIČIAUS NELAIMĖ.

Balandžio mėn. 12 d. 1 val. ryto šios kolonijos gyventojas Siminkevičius Viktoras 22 metų amžiaus ant plento nr. 2 prie Tillsenburg kelio turėjo avariją su savo lengva mašina. Važiuojant greit, netikėtai buvo apšviestas stipriom didelės mašinos šviesom ir apakintas. Jo mašinos ratai nuėjo nuo grindinio, mašina, netekus pusiausvyros, atsitrenkė į stulpą ir sugniužo. Pats Siminkevičius labai sunkiai sutrenktas, neteko sąmanės ir paguldytas Windsoro Hotel Dieu ligoninėn. Dabar sąmonę atgavo, girdi ir mato. Siminkevičius mėgėjas ir turi gabumų muzikoj. Yra vedęs orkestrą ir savo kūrinių turi įgrojęs plokštelėse.

Lietuviška muzika per CBE—CBC radijo Windsore

Prieš vasario 16-tą Apylinkės Valdybai pavyko susitarti ta proga davė radijo valandėlę ir pažadėjo daugiau tokių programų sudaryti, jei mes parūpinsim lietuviškų plokštelių. Po ilgų pastangų gauta keletas tinkamesnių plokštelių. Per tą pačią radijo stotį, banga 1550, šio mėn. 25 d., 6.15 — 6.30 val. vėl bus lietuviška radijo valandėlė. Kviečiame visus pasiklausyti. Radijo stotis yra galinga — girdima ir toli gyvenantiems ir po to parašyti radijo stočiai padėką ir pageidavimą daugiau tokių pusvalandžių.

Bus subuvimas.

Gegužės mėn. 2 d., 7 val. 2520 Seminole — Kroatų salėj ruošiamas lietuviškas pobūvis. Kviečiame gausiai atsilankyti.

Apylinkės V-bos įgal.

J. Ražauskas.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

MOTINOS DIENA IR DARBO PLANAI.

Šiemet čia gyveną lietuviai atšventėme Motinos Dieną balandžio 11 d. Tai anksčiau už kitus metus. Bet mes norėjome tą dieną atšvęsti drauge su vyrais prieš jų išvykimą į tolimųjų miškų darbus.

9 val. ryto buvo atlaikytos Šv. Mišios už mirusias ir kenčiančias Motinas Tėvynėj ir Sibiro tyruose.

Vakare minėjimą pradėjo KLB vietos skyriaus pirmininkė trumpai apibūdindama didžiulį Motinos vaidmenį žmogaus ir žmonijos gyvenime. Mirusios ir Tėvynėje bei Sibire kenčiančios Motinos buvo pagerbtos tylos ir susikaupimo momentu.

Garbės prezidiuman pakvietos seniausiai atvykusios į šį kraštą ir daugiausia vaikų išauginusios motinos: p. Druktenienė, P. Bružienė, P. Jonaitienė ir mok. Mitalienė. Prisegdama rožes jas papuošė Nijolė Kašinskienė. Dienai pritaikytą paskaitą skaitė p. Simonaitis.

Gražiai deklamavo motinai skirtus eilėraščius Jūra Mitalaitė ir Irutė Bružaitė. Skambino pianinu p. Jonaitytė ir p. Bružaitė. Smuikavo p. Tribaudytė.

Minėjimui labai gražiai pirmininkavo B. Kašinskas (anglų laikraščio redaktorius ir oficialus fotografas Geraldtone), sekretoriavo p. Kajutis. Baigta Tautos Himnu.

Po to sekė draugiškas pobūvis. Šio metu padėkota vyrams išvykstantiems į miškus už jų bendradarbiavimą ir talkininkavimą vietos Liet. Bendruomenei ir palinkėta jiems geriausios kloties jųjų darbe. Taip pat nuoširdžiai padėkota nuolatiniams skyriaus darbuotojams: p. Druktenienei, p. Bružienei, p. Kaminskienei, p. Jonaitienei, p. Kuolaitienei ir kt. P. Bružas ir p. Kaminskas labai i rlabai daug padeda kiekvieno parengimo metu. Skyriaus darbe daug energijos rodo p. Kajutis, mok. p. Žadeikis, p. Mitalas ir k.

Mūsų pobūviuose muzikinę dalį atlieka gana gražiai p. Kajutis ir Leonas Druktenis su savo draugais.

Visa dienos programa praėjo gražiai ir jaukiai dalyvaujant daugeliui tautiečių.

Sekantieji skyriaus svarbūs darbai: suorganizuoti sekmadieninę liet. mokyklą jaunuomenei ir dalyvavimas Fort Wiliam ruošiamoj metinėj parodoj rugpjūčio mėn. Prie to darbo labai prašome visus, kuo tik kas gali, prisidėti. **E.**

— Dr. E. Jasevičiūtė, vietos komiteto pirmininkė, šiuo metu atlieka svetimšaliams privalomą praktiką sanatorijoje ir laiko egzaminus. Dalį egzaminų jau sėkmingai išlaikė. Linkime sėkmės ir ištvermės tolimesniuose egzaminuose.

— Vietos sanatorijoje gydosi keli lietuviai ir jau visi baigia sveikti. Tikimasi, kad greitu laiku visi apleis sanatoriją.

— Keli metai kai Fort William psichatrinėje ligoninėje yra Aloyzas Bačiulis, kurį, atrodo, pamiršo visi jo buvusieji draugai. Jis turi dėdę, gyvenantį JAV, bet nežino jo adreso.

— Čia jaučiamas ypatingas lietuvaičių trūkumas, nes jaunų vyrų yra gražus būrys, bet lietuvaičių — nė vienos! Gaila, bet moterims gerų darbų čia veik nėra.

— Šiomis dienomis pp. Jonaičių namuose įvyko įdomios vestuvės, kuriose jaunasis buvo latvis, jaunoji — anglė, o iš 18 pokylio dalyvių buvo net septynių tautų asmenys.

Ben. Kašinskas.

391 ST. CATHARINE ST W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.

TEL.: LA 8621.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES

■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

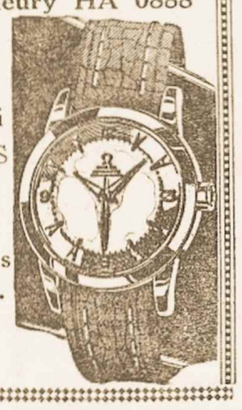

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD" AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKALAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10--13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SĄŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJU VISADA PASIRUOŠĘS PADĖTI

AMherst 0694 2102 FULLUM ST.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.

ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)

MONTREAL

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškų ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai. Tel. DO 5817

2379 Rosemount Blvd., Montreal.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4538.

Danray Shoe Store

DĖMESIO!

Naujai atidarytoje Batų Krautuvėje.

1229 DUNDAS St. W. (netoli Lietuvių Namų).

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BATŲ.

LONDON, Ont.

VIEŠAS KONCERTAS PARKE

Jau tikra tradicija liko — įvairių Londone gyvenančių tautų viešieji koncertai Victaria parke. Pernai ir užpernai Londono lietuviai tokius koncertus suruošė ir turėjo didelį pasisekimą. Šiemet tautų koncertai prasideda birželio mėn. 19 dieną. Lietuvių koncertas įvyks— liepos mėn. 10 dieną. Plačiąjai keliatūkstantinei Londono miesto publikai koncertų programą sudaro: solo ir chorų dainos, tautinė muzika, tautiniai šokiai ir kt.

Šie koncertai Londono lietuviams yra geriausia proga supažindinti kitataučius su mūsų dvasine kultūra ir menu.

Dėl lietuviškų koncertų spalvingumo, miesto savivaldybė pakvietė lietuvius pasirodyti ir ruošiamose karūnacijos iškilmėse š. m. birželio mėn. 2 dieną. **L. E-tas.**

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVIUS — PARDAVĖJUS:

J. Rukša-VL. Jankaitis

BIURO TELEF.

OL 5176 OL 7193

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

HAMILTON

KLB HAMILTONO VALDYBOS

gegužės mėn. 2 d. rengiamuose šokiuose, įvyks taip pat Šalpos Fondo suorganizuota loterija, kurios visas pelnas bus paskirtas Vokietijoje neturtingiems lietuviams sušelpti.

Šiai loterijai jau daugelis hamiltoniečių prisiuntė paaukotus fantus, tačiau Šalpos Fondo komitetas, norėdamas šią loteriją padaryti kuo įspūdinges ne ir turtingesne, kreipiasi dar kartą į visus Hamiltono lietuvius, prašydamas iki balandžio mėn. 25 d. prisiųsti (adresai ir pavardės buvo paduotos NL Nr. 13) Šalpos Fondo Komiteto nariams loterijai skiriamus fantus.

J E. VYSKUP. V. BRIZGYS

lankėsi Hamiltone šį sekmadienį, buvo priimtas iškilmingai ri daug įnešė atvangos.

HAMILTONO LIETUVIŲ BAŽNYČIOS

didinimo darbai jau beveik baigiami. Bažnyčios pašventinimas įvyks birželio mėn. 7 d.

AMERIKOS KONSULATAS HAMILTONE

nuo birželio 30 d. uždaromas. Teks kreiptis į generalinį konsulą Toronte, arba konsulatą Niagara Falls. Kbr.

ATNAUJINAMAS JAROŠEKO KVARTETAS

Lietuvoje ir vėliau Vokietijoj pagarsėjęs studentų kvartetas, vad. Jarošeko, po ilgos petraukos vėl atgijo ir greit pasirodys viešumai .

Šio kvarteto dalyviai, prasidėjus emigracijai, išsiskirstė į įvairias šalis, kaip kam likimas lėmė: Jarošekas, Žmuidzinas ir muz. Mrozinskas pateko į Ameriką, o Paulionis ir Dargis į Kanadą. Dabar padedant Toronto muzikos studijai šis kvartetas vėl susiorganizavo, tik vieton Žmuidzino dalyvaus A. Peškys iš Čikagos ir vieton Mrozinsko, muzikas Gailevičius. Pirmus savo koncertus kvartetas duos š. m. gegužės 1 d. Hamiltone, gegužės 2 d. Toronte ir gegužės 3 d. St. Catherines. L.

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

913 MAIN St., East, HAMILTON. 9—4121

Mūsų sritis — PAJAMŲ NUOSAVYBĖS, rooming namai, nuosavybių mainai, išrūpinimas paskolų (mortgage).

TARPTAUTINIS PERSONALAS — kalbama 8 kalbomis — vokiškai, latviškai, rusiškai, lenkiškai, estiškai, suomiškai, švediškai ir vengriškai.

DIDŽIAUSI KANADOS NEJUDOMO TURTO VERSLININKAI.

GERIAUSIAI IR GRAŽIAUSIAI APSIRENGSI HAMILTONE TIK PAS

*

STYLE MEN'S WEAR

*

96 JAMES St. N., HAMILTON. Tel. 2-1662.

GATAVI IR UŽSAKOMI KOSTIUMAI.

26 SAVAITĖS IŠSIMOKĖTI.

Mes kalbame vokiškai, lenkiškai, rusiškai ir ukrainietiškai.

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI į naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

R. TESLIA

REALTOR

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS. HAMILTONE,

KREIPKIS Į LIETUVĮ PARDAVĖJĄ

Z. Didžbalį

Hamilton, 1294 King St. E. Tel. 9-3558 nuo 9—9 v.

PADĖKOS

LK Moterų Draugijos Montrealio skyrius nuoširdžiai dėkoja meninikui p. J. Akstinui, už taip meniškai paruoštą J. E. Vyskupui V. Brizgiui adresą. Valdyba.

* *

Už išpildytą nuotaikingą šokių programą, įvykusiame balandžio 18 d. šokių vakare, šokių studijos vedėjai p. B. Vaitkūnaitei ir jos mokinėms N. Kličiutei, J. Narbutaitei, S. Pakulytei ir I. Šipelytei tariame sportišką ačiū.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame p. p. M. Lukui, S. Urbonui, Čekauskienei, J. Mačioniui, J. Jocui, V. Kiškiui, E. Bukauskienei, E. Kerbelienei, J. Vasiliauskui, J. Vieraičiui, A. Viskantui, R. Pacauskienei, B. Bagdžiūnui, J. Lukošiūnui, A. Dauderienei, P. Juodeliui, K. Toliušiui, A. Ratavičiui, Sk. Vyčiams, J. Lukoševičiui, A. Kudžmai, A. Kalvaičiui, J. Intui, R. Bukauskui, L. Balzarui, J. Narbutienei, A. Blauzdžiūnui ir visiems kitiems paaukavusiems vertingus loterijai fantus ir parėmusiems klubą kitu būdu.

„Tauras" Sporto Klubas.

PAJIEŠKOJIMAI

— Pajieškau Genės Valiulienės, buvusios Šimkūnaitės, Lietuvoje gyvenusios Šiauliuose ir Tauragėje, o Vokietijoje — Augsburge. Žinančių prašau pranešti šiuo adresu: Canada, Toronto Ont. 35 Oakmount Rd Jadvyga Virmauskaitė-Rukšienė.

— Elena Misevičiūtė - Launukonienė (iš Argentinos) jieško brolio Juozo Misevičiaus, kilusio iš Birščių kaimo, Krosnos parapijos, Marijampolės apskr., emigravusio Kanadon apie 1925 metus. Prašoma atsiliepti: Consulate General of Lithuania, 11 Granadier Heights, Toronto, Ont.

SUDBURY, Ont.

J. E. VYSKUPAS V. BRIZGYS VARIO IR NIKELIO SOSTINĖJE

Balandžio 8 — 9 dienomis Sudbury, kuriame gyvena daugiau kaip 400 lietuvių, dirbančių vario ir nikelio gamyklose (90 proc. viso pasaulio nikelio gamybos yra čia), — aplankė J. E. Vyskupas V. Brizgys.

Apsilankymo proga Vyskupas krikščioniškai, tautiškai ir žmoniškai labai sustiprino lietuvių nuotaikas. Jis kalbėjo apie lietuvio misiją laisvame pasauly. Jis ragino lietuvius, visus be religinių ir politinių skirtumų, būti vieningais ir visiems drauge, petys į petį, dirbti lietuvių tautos ir Lietuvos labui, visos žmonijos sudėty. Tie Vyskupo žodžiai labai paveikė ypač užkietėjusius ir nesukalbamus žmones. Daugumui gi buvo tikras balsamas.

Pamaldos buvo laikomos Kristaus Karaliaus bažnyčioje, o subuvimas, kuriame arčiau pabendrauta su Vyskupu, buvo tos bažnyčios salėje. Čia Vyskupas parapijiečių buvo pasveikintas ir apdovanotas rožėmis, kurias įteikė N. Indrulaitytė ir A. Boderytė.

Ši lietuvių Vyskupo atsilankymą gražiai paminėjo ir vietinė anglų spauda.

Sudburietis.

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „PARAMA". INDĖLIAI IR APDRAUDIMAI

Kiekvienas bankelio narys ir tik jis gali laikyti bankely indėlį ligi 5.000 dol. sumos. Už indėlius mokamas tvirtas procentas — 2½%. Gali kilti klausimas ne vienam, kodėl tik 5000? Tada, kada bankelis išvystys savo operacijas, reikia manyti, kad ši suma bus padidinta. O pradžioje, kada tik prasideda darbai, valdyba nori būti tikresnė dviem atvejais: I — už įdėtą indėlį reikia mokėti tuojau procentą. Kad tą procentą uždirbtų, reikia duoti ir paskolas. O tas viskas augs tik palaipsniui. 2-ras momentas svarbus tuo, kad indėlininkas gali indėlį visada atsiimti per 30 dienų nuo pareikalavimo. Didelio indėlio pajudėjimas gali valdybą ir patį bankelį pastatyti į keblią padėtį. Todėl ir apsiribota kol kas didesnių indėlių nepriiminėti. Operacijoms išsivysčius, šitokie apribojimai bus be abejo panaikinti.

Kanados kredito bankeliai praktikuoja savotiškai įdomų ir naudingą draudimą. Kiekvienas indėlininkas yra apdraustas mirties atveju. Ir yra apdraustas tokioj sumoj, kokioj yra ir pats indėlis, bet ne daugiau 1000 dol. Pav., Mykolas X turi bankely 500 dol. indėlį. Ir jis miršta. Jo šeima gauna ir indėlį 500 dol. ir draudimo sumoje 500 dol. Jeigu indėlis būtų 15.000 dol. tai vistiek draudimas išmokamas tik 1.000 dol. sumoje. Jei pav. indėlininkas turi indėlį 1000 dol. sumoj, ir kartu tas pats asmuo turi ir skolos tame pačiame bankely 1000 dol. sumoj. Tai faktinai jis nieko neturi. Bet jeigu jis miršta, tai jo skola su mokama iš draudimo bendrovės. Jo turėtas indėlis išmokamas šeimai pilnai ir dar išmokamas kaipo draudimas indėlio dydy t. y. dar 1000 dol. Iš nieko šeima gavo 2.000 dol.

Dėl to verta pagalvoti. Ir savo indėlius nelaikyti kojinėse ar bankuose, kur ir procentas mažas ir jokių premijų nemokama. Ar nevertėtų juos perkelti į „Paramą"?

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

PARDUODAMI NAMAI

Visose miesto dalyse

Taip pat turime naujų namų su žemu įmokėjimu nuo 2500 —3000 dol. Mielai Jums parodysiu ir suteiksiu daugiau informacijų.

A. TAMULAITIS
Tel. MA 1177
Namų OR 2657

A. W. FARLINGER
Real Estate
2000 Yongle St. Toronto.

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIU IR SĄŽININGU PATARNAVIMU MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MUS DIRBA VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMUI. TODĖL, JEIGU TAMSTA JIEŠKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSIMINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VISUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471 BUTO KE 7425
1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR"

daro pusmetinius ir vienkartinius šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL. 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

Tabako Ūkiui Pirkti

Jieškomas pusininkas su $ 2.500 įnešti. Ūkis pilnai įrengtas, su traktorium ir visom mašinom, 140 akrų, su 33 Rights. Kreiptis pas

CHARLES POCIUS
Real Estate. Tillsonburg, Ont.

Brockton Tire & Radio Co.

INGLIS SKALBIMO MAŠINOS

Automatiniai tankai vandeniui šildyti.

R. C. A. VICTOR TELEVIZIJOS APARATAI
ELEKTRINĖS IR GAZINĖS VIRYKLOS
RADIO APARATAI IR KITA

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS.

Ypatingas dėmesys Naujiems Kanadiečiams!

1617 DUNDAS St. W. (kampas BROCK) OL 4253

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartines šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar parduodami pasitarkite su mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus įvairiausių namų. Taip pat duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Verkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė Įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

SAMUEL'S

CAR MARKET INC.

MOKA AUGŠTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSIŠKĮ ĮVERTINA AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

* *

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖMIS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

* *

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

* *

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITĖS AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui
Mr. HENRY ADOMONIUI
ir
Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool	Alcide Blais,
4337 Verdun A., Verdun	29—4ieme Av,, Ville Lasalle.
YO 3323	TR. 7849.

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3446

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WAlnut 9773 4914 Decairie Blvd., Montrel.

MONTREAL

KLCT PILNATIES SUSIRINKIMAS

Ketvirtadienį, balandžio 23 dieną, 8 val. vakaro „NL" redakcijos patalpose šaukiamas KLCT pilnaties posėdis, kuriame prašomi dalyvauti ir Revizijos komisijos nariai ir KLT Montrealio skyriaus valdyba. 8 val. nesusirinkus kvorumui, 9 val., susirinkimas bus teisėtas nežiūrint dalyvaujančių skaičiaus, Tai bus paskutinis susirinkimas prieš vasaros atos togas.

VEDYBINĖS SUKAKTUVĖS

Balandžio 11 d. Marijai ir Petrui Vaupšams artimieji suruošė 10 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves, kuriose da lyvavo apie 150 asmenų. Gražų subuvimą vedė Antanas Vaupša, iniciatorėmis buvo p. Ūsienė ir p. Vaupšienė senjora. Sutuoktuvininkai gražiai pasveikinti, apdovanoti ir palinkėti laimingos ateities.

GRAŽIOS VESTUVĖS

Bal. 18 d. susituokė V. D. Daniliauskaitė su Liudu Stankevičium. Vestuvių pokylis, kuriame dalyvavo arti 100 asmenų, buvo labai gražus ir jau kus. Pobūvio dalyviai, kurių tarpe buvo net iš Bostono atvykęs p. Mantvilas, jaunavedžius gražiai apdovanojo ir linkėjo našaus gyvenimo. Ir mes naujai lietuvių porai linkime laimingo gyvenimo.

NELAIMĖS IR LIGOS

P. Gailevičienė senj. nelaimingai paslydo nu olaiptų ir nusilaužė ranką. Gydosi namie. Vytautas Oželis, sunkiai sutrenktas Malartic aukso kasyklose, ilgai buvo be sąmonės. Dabar, atvežtas į Montrealį, gydosi Institute, 3801 University. Stasės ir Kazio Gricių 12 metų dukrelei Danutei mokykloje nelaimės metu nulaužtas alkūnės kaulas. P. Markevičius nukentėjo auto katastrofoje. Bal. 18 d. paguldytas į St. Mary ligoninę.

MONTREALIO L. TAUTINĖS SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS

įvyko bal. 18 d. Išrinkta nauja valdyba: pirm. agr. K. Andruškevičius, vicep. p. Lapinas senj., sekr. S. Kęsgaila, ižd. Z. Lapinas ir dr. Drevinskienė — narys. Nusistatyta birželio 13 d. Toronte suruošti S-gos atstovų suvažiavimas, kuriame būtų išrinktas organizacijos centro komitetas ir aptarti kiti aktualūs klausimai.

LIETUVIŲ NAMŲ REIKALU

šiame „NL" n-ry yra įdėtas pasižadėjimas, 2-me puslapyje. Tautiečiai kviečiami užpildyti tuos pasižadėjimus, juos iškirpti ir prie jų nurodytu adresu greičiau siųsti Namų Valdybos iždininkui.

LANKĖSI MONTREALY

O. Martinkaitienė lankėsi iš Toronto pas p. Slėnienę. P. Šopienė buvo atvykusi iš Čikagos ir lankėsi pas pp. Kerbelius. Jezuitų vyresnysis vienuolis Br. Kristanavičius lankė A. V. bažnyčią ir susipažino su bažnyčios statybos reikalais. Pp. Stankevičių vestuvėse lankėsi iš Bostono p. Montvilas.

MUZIKOS STUDIJOS KONCERTAS

Šį sekmadienį, balandžio 26 dieną, 6 val. po pietų, 220 Pine Ave, McGee salėje, kur vyksta tūli lietuviški minėjimai, bus naujųjų lietuvių muzikų koncertas, kuriame pasirodys apie 20 E. Kardelienės muzikos studijos mokinių. Visi Montrealio lietuviai maloniai prašomi atsilankyti jaunųjų muzikų pasirodyme ir pasižiūrėti, kokią per metus jie padarė pažangą, arba kokių naujų gabumų atsiranda mūsų jaunimo tarpe. Jeigu nuo koncerto išlaidų liks kiek pinigų, jie bus paskirti Vasario 16 gimnazijai paremti .

DIDĖJA MONTREALIO LIETUVIŲ KOLONIJA

O. Malinauskienė ,pagimdė dukrelę ir p. Mickuvienė-Žemgulytė — sūnelį. Abi šeimos džiaugiasi naujais šeimos nariais.

NUMATOMI NAUJI LIETUVIŠKI FILMAI

Gegužės mėnesį numatomi nauji lietuviški filmai, kuriuos yra pagaminęs p. K. Motuzas, apie kuriuos Amerikos lietuvių spauda atsiliepė labai gražiai. Data dar nenustatyta, bet bus paskelbta kai tiktai ji paaiškės.

PIANISTO A. KUPREVIČIAUS

koncertas numatomas gegužės 17 dieną, 7 val. vakare Plateau salėje. Visi tą vakarą rezervuoja šio žymiojo pasaulinio mąsto pianisto koncertui.

MONTREALIO KARDINOLUI PAGERBTI

balandžio 24 d. Forume ruošiamos iškilmės, kuriose pasirodys įvairios tautos, šių tarpe ir lietuviai. Į šias J. E. Kardinolo P. E. Leger pagerbtuves bilietai gaunami klebonijose ir prie įėjimo į Forumą.

SKAUTŲ-ČIŲ IŠKILMINGA TUNTO SUEIGA.

Šį sekmadienį, bal. 26 d. Neringos skaučių ir Montrealio skautų tuntai dalyvauja skautų patrono Šv. Jurgio šventės minėjime. 10 val. AV bažnyčioje bus pamaldos, po kurių parapijos salėje seks iškilminga abiejų tuntų sueiga.

Tuntininkai.

PAVYKĘS PIRMAS PARENGIMAS

„Tauro" sporto klubo šokių vakaras, įvykęs balandžio 18d,, praėjo sekmingai. Įdomią šokių programą išpildė B. Vaitkūnaitės šokių studijos mokinės, buvo vausi loterija ir kitos pramogos.

KURIASI ŽEMĖS ŪKYJE

Montrealietis p. Puzarauskas už 40 mylių nuo Montrealio nusipirko žemės ūkį, kuriame ir kuriasi.

GREITINTI SUSISIEKIMUI

miestas yra suplanavęs praveti augštą kelią nuo Atwater ligi Jaque Cartier tilto.

IŠNUOMOJAMAS moteriai dviem — keturiems mėnesiams dviejų kambarių butas su visais patogumais po 25 dol. mėnesiui, prie Morgano, 2031 city Counsilleurs, skambinti 5 val. 30 min., HA 5851, šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

IŠNUOMOJAMAS gražus kambarys, Verdune. Teirautis telefonu HE 0473.

NEPAPRASTA!
50 naujų SPRINGFIELD matracų iš pertekliaus dirbtuvėse.
Iki $ 39.00 vertės — kaina $ 18.00.
Miegamojo drabužinė $ 24.
Liuksusinis šaldytuvas — nepaprastai pigiai.
4693 CHRISTOPHER COLUMBUS
ARNOLD MANUFAKTURING AGENT.

TORONTO LIETUVIŲ MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETO REGIAMAS

PASILINKSMINIMAS

įvyksta

šį šeštadienį, bal. 25 d. 7 val. U. N. F. salėje

PELNAS SKIRIAMAS LIETUVIŠKAI MOKYKLAI.

Gera muzika — Alutis — Paįvairinimai.

SPAUDA NEO - KANADIEČIŲ ORGANIZACIJOJE

Balandžio 16 d. Neo-Kanadiečių organizacija savo būstinėje, 4225 Berri, suruošė spaudos priėmimą ir informavo apie šios organizacijos tikslus ir uždavinius.

Priėmime dalyvavo visa organizacijos valdyba: pirm. kun. R. Drouin, dir. R. Gauthier ir nariai — J. L. Houle, W. Babinski, M. Clauser, M. da Silva ir I. Kibirkštytė. Atsilankė Montrealio spaudos atstovai — Staro, Gazette, Patrie ir kitų ir du lietuvių spaudos atstovai.

Spaudos atstovai teiravosi apie Neo-Kanadiečių organizacijos tikslus ir uždavinius. Trumpai suglaudus, organizacijos tikslas yra padėti naujai atvykusiems į šį kraštą kiekvienos tautos žmonėms.

Ši organizacija būdama prie katalikiškųjų miesto mokyklų organizacijos, yra katalikų žinioje ir daugiausia veikia per parapijas. Visokių atveju jiems kiek tiktai gali naujai atvykusiems padeda visais reikalais, kokių tiktai kas turi: vertimų reikalu, darbo suradimo, butų suradimo ir tt.

Be ko kita, Neo - Kanadiečių organizacija rūpinasi ir prancūzų kalbos mokymu ir tam tikslui yra išleidusi specialių kalbai mokytis vadovėlių.

Informaciniai jos leidiniai yra spausdinami daugeliu kalbų, jų tarpe ir lietuviškai. Reikalingieji kokios paramos visada gali į šią organizaciją kreiptis.

MIRĖ SENAS MONTREALIETIS

Ville Emarde populiarus buvo senas biznierius Jonas Antanavičius, Anton vardu. Jis į Kanadą yra atvykęs iš Kazlų Rūdos prieš 45 metus ir nuo 1913 metų Ville Emarde laikė groseriją ir bučeriją. Deja, užvakar Jonas Antanavičius mirė, sulaukęs 75 metų amžiaus. Velionis turėjo širdies ligą, kuri jį paskutiniu metu stipriai vargino. Miręs paliko žmoną Magdaleną Karpavičiūtę-Antanavičienę, vieną sūnų ir tris dukteris. Ilgamečiui „Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojui Jonui Antanavičiui mirus, jo žmonai, vaikams ir giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

ONUTĖ SALALYTĖ

praėjusį savaitgalį gavo progos su įstaigos, kur ji dirba, draugėmis lėktuvu pirmą kartą paskraidyti po Kanadą ir JAV. Visos kelionės dalyvės patenkintos.

KLAIDŲ PATAISYMAS

Praėjusiame NL nr. per neapsižiūrėjimą įsibrovė klaidos: Montrealio Lietuvių Namų turi būti Valdyba, ne komitetas ir antraštėje apie Atgimimo Sąjūdžio susirinkimą turėjo būti parašyta LAS, o ne SLA. Rašant apie Lietuvos vyskupus, prie arkivyskupo Rainio buvo padėta J raidė, turėjo būti M, nes Rainio vardas yra Mečislovas.

Tautos Fondo apyskaitoje vietoje8) Ft. William & Kowskash, Ont. 219,50 dol., turi būti: 7) Ft. William & Kowskkash; Ont. 319,50 dol.

LAS SUSIRINKIMAS

Balandžio 26 d., tuojau po pamaldų, A. V. parapijos salėje įvyksta visuotinis Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Montrealio sk. susirinkimas. Bus renkama sekantiems metams valdyba ir aptariami kiti svarbūs organizaciniai reikalai. V-ba.

PRAŠOMA PILDYTI PAŽADUS

Vasario 16-tosios Gimnazijai remti komisijos iždininkas p. Pr. Šimelaitis nusiskundžia, kad yra asmenų, pasižadėjusių gimnazijai remti kas mėnesis daryti įnašus, bet ligšiol nėra įmokėję nė vieno dolerio. Primenama visiems pasižadėjusiems, kad jie tesėtų pažadus ir kas mėnesis siųstų pasižadėtus įnašus. Iždininko adresas: Pranas Šimelaitis, 1271 Allard Ave, Verdun, P. Q.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Vilasalietis p. Jankevičius gavo iš Lietuvos laišką, kuris keliavo apie mėnesį laiko. Laiške rašoma bendrybėmis, bet pridėta foto nuotrauka, vaizduojanti gimnazijos klasę. Vaizdas labai prastas: mokiniai klasėje apsirengę vieni megstukais, kiti žieminiais paltais, tre ti nudriskę. Tai, „laimingo gyvenimo" vaizdas. . .

STREIKUOJA MEZGĖJAI

net trijų iškart įmonių, nes įmonės nesutinka padidinti atlyginimų ir kitų darbo sąlygų pagerinti.

SUSISIEKIMO DARBININKAI,

kurių Montrealy yra apie 5. 000, pareikalavo iš miesto savivaldybės pakelti atlyginimus 10 ct. už valandą ir darbo savaitę sutrumpinti iš 48 į 40 valandų.

MIESTO SVEIKATOS SKYRIUS

ragina visus gyventojus pasitikrinti savo sveikatą, peršviečiant Rentgeno spinduliais. Ta operacija atliekama per minutę laiko ir yra daroma nemokamai. Be ko kita, nemokamai Rentgenu galima pasinaudoti ir klinikoje 3446 City Hall Ave, nuo 9 val. ryto ligi 9 val. vakaro.

SKAUČIŲ VAIDINIMAS

praėjusį sekmadienį buvo labai įvairus ir įdomus. Daugelis humoristiškų numerių žiūrovus gražiai prajuokino.

SŪNŲ IR DUKTERŲ 25 METŲ SUKAKTUVĖS

Montrealy buvo atžymėtos va kariene, už kurią nariai turėjo mokėti po 2,50. Žmonių buvo pilna Lenkų salė, jų tarpe — keli dipukai

ŽVĖRYNAS MONTREALY?

Esąs kilęs sumanymas Montrealio mieste įsteigti žvėryną, bet projektas dar nėra priimtas.

TORONTO

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, BALANDŽIO 25 DIENĄ, LABAI SVARBU BŪTI LIETUVIŲ NAMUOSE

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje — SLA — Iždo Globėja; BALFo vicepirmininkė ir plačiai besireiškianti visuomenininkė, — Alena Devenienė balandžio 25 dieną atvyksta į Toronto ir lietuviškąjai Toronto ir apylinkių visuomenei pasakys didelę kalbą, kurioje bus plačiai aptarti Lietuvos laisvinimo, lietuvybės išlaikymo ir savitarpinės šalpos reikalais. Visi lietuviai balandžio 25 dieną kviečiami dalyvauti p. Alenos Devenienės, atvykstančios iš Jungtinių Amerikos Valstybių, pranešimuose. Apie šį parengimą smulkios žinios yra įdėtos šio „NL" nr. 3-me puslapy. Pastebėtina, kad ne pranešimo bus šokiai, grojant Trimitui, veiks bufetas ir bus labai linksma. Taigi yra proga suderinti naudą su malonumu.

TORONTO LIETUVIŲ ORKESTRO „TRIMITAS" JUBILIEJINIS KONCERTAS - - BALIUS.

Tenka pasidžiaugti, kad Toronto kolonijai teks išgirsti turinigą koncertą, kurį atliks lietuviai muzikai instrumentalistai ir kitos meno pajėgos išpildydami iš operos „Carmen" ištraukas, bei St. Gailevičiaus lietuvišką popuri, kurį instrumentavo muz. A. Prialgauskas. Programoje dalyvauja sol. Vacl. Verikaitis. Koncerto programą praves poetas Vyt. Kastytis. Orkestras yra paruošęs puikų šokių repertuarą. Veiks turtingas bufetas ir vertingais laimėjimais loterija. Būtų malonu, kad Toronto lietuviškoji visuomenė išanksto rezervuotų laiką tam iškilmingam koncertui.

Koncertas įvyks š. m. gegužės 8 d. penktadienį 8 val. vakaro UNF auditorijij, 297 College Str.

TORONTO LIETUVIŲ CHORO KRIKŠTYNOS

T. L. Choras iš tikrųjų nesnaudžia. Vedamas muz. St. Gailevičiaus, dirba išsijuosęs. Repeticijos vyksta Lietuvių Namuose net po 3—4 kartus per savaitę. Porą kartų pasirodęs su trumpesne programa svetimtaučiams (Massey Hall tautybių kavalkados koncerte ir Eatono auditorijoj Priešbolševikinio Fronto programoje) ir Vasario 16-tos minėjime lietuviams, šį kartą ruošiasi platesnio mąsto koncertui, įvykstančiam gegužės 9 d., 7,30 val. vakaro Victoria Auditorium. Koncertui talkininkauja sol. B. Marijošius ir kiti menininkai. Ta pačia proga krikštatėviai — visuomenės atstovai suteiks naujagimiui ir vardą. Po programos — linksmoji dalis: šokiai, grojant T. L. O. „Trimitui", bufetas su stipresniais ir silpnesniais atsigaivinimais, užkandžiais ir kt. paįvairinimai. Bilietų jau galima gauti „Tulpės" svetainėje, „Baltic" restorane ir p. Beržinsko krautuvėje. Žinoma, jei dar liks, ir prie įėjimo. Kaina tik po 1,50 dol., kaip koncertui ir šokiams, tikrai nedidelė. Pasiruoškime šiam koncertui, iš anksto, įsigydami bilietus ir rezervuodami gegužės mėn. 9 d. (šeštadienio) vakarą šiai maloniai pramgoai. Tuo pačiuu paremsime mūsų plušantį chorą ir moraliai ir materialiai. O jis to tikrai vertas. **Kvietkas.**

BIRŽIEČIŲ DĖMESIUI.

Balandžio 25 d., 7 val. vak. visi biržiečiai kviečiami į jaukų alutį, kuris įvyks Lietuvių Namuose. Čia susitikę aptarsime įvairius reikalus.

Iniciatoriai.

ATIDARYTA NAUJA VALGYKLA.

Šiomis dienmois atidaryta nauja lietuvio Br. Norkaus Atlantic Cleners rūbų valykla, 2763 Dundas W, Toronto.

Linkėitna gera sėkmė.

TAUTOS PRIEAUGLIS

Laimingos šeimos suislaukė, pp. Maurukai sūnaus, pp. Bražukai sūnaus, pp. Šarūnai dukters, pp. Zelanskai sūnaus, pp. Besąsparai dukters.

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS NAUDAI

ruošiamasis pobūvis, apie kurį plačiau skaitykite šiame puslapy dedamame skelbime, įvyks balandžio 25 d., 7 val. vakaro UNF salėje.

SESERŲ KOTRYNIEČIŲ NAMŲ

pašventinimas įvyksta balandžio 2 5d., 3 val. po pietų, o bal. 2 6d. 12—6 val. lankyma-

Dr. A. VALADKA
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

DĖMESIO!
Visuomenės patogumui High Parko rajone naujai atidaryta valymo, prosinimo įmonė.
ATLANTIC CLENERS DYERS & PRESSERS.
Rūbai išprosijami tuojau (palaukus)
Rūbai priimami ir pristatomi į namus.
Skambinti: MU 2263
2763 DUNDAS W. TORONTO.
(prie Indian Rd. crs.)
Savininkas Br. NORKUS.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai.—Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos.—Visokeriopos informacijos.—Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.
UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.
JONAS J. JUŠKAITIS
932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

J. J. ELLIS, Realtor
383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.
JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS
Vytautas Lunys
TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

PIRMOJI LIETUVIŲ
Real Estate Istaiga
TORONTE.
NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAIS, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.
ESU TORONTO MIESTO GYVENTOJAS PER PASKUTINIUS 25 METUS.
AL GARBENS - Garbenis
REAL ESATE and BUSINESS BROKER
1486 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.
Telefonas LO 2738. Vakarais HY 1543.